

Teelttechniek

Wintergerst is klaar voor een eerste na-opkomst onkruidbestrijding. Ook update in koolzaad. ▶ P. 18

Ontbossingswet

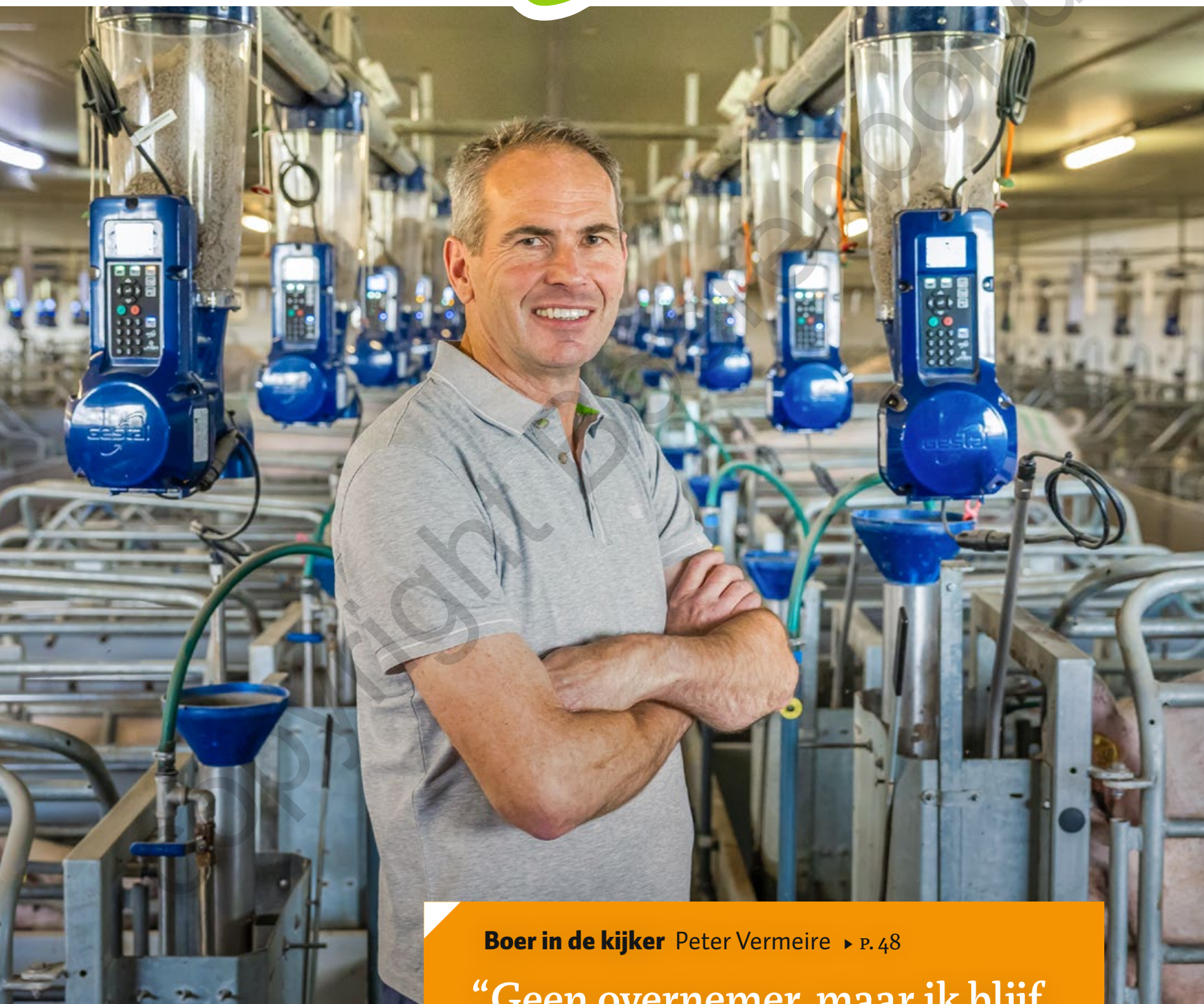
Extra administratie rond Europese 'ontbossingswet' is hopelijk van de baan ▶ P. 11

Lukas Puffet:

"Succesvolle biobased innovatie lukt enkel door samenwerking." ▶ P. 5

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Peter Vermeire ▶ P. 48

"Geen overnemer, maar ik blijf investeren in de toekomst"

Walter Wouters
Rij-instructeur

Opleiding rijbewijs G

Scholing met een grote G van goed, groots en geslaagd

Een goede voorbereiding op het praktijkexamen is het volgen van minimum 8 uur praktijkopleiding. We maken gebruik van modern, veilig en comfortabel materiaal en werken enkel samen met de beste instructeurs. Walter Wouters is een van onze 28 ervaren rij-instructeurs.

Wij bieden jou de mogelijkheid om een praktijkopleiding te volgen op verschillende locaties in Vlaanderen. Tijdens een intensieve opleiding leer je de noodzakelijke controles van het voertuig, de manoeuvres op het privéterrein en een vlotte maar defensieve rijtechniek op de openbare weg. Een basispakket bestaat uit 4 lessen van telkens 2 uur, inclusief het gebruik van een lestractor met extra remsysteem, begeleiding bij praktijkexamen door de instructeur en gebruik van de lestractor voor het examen.

Schrijf je in via www.boerenbond.be/rijbewijs-g.

Boerenbondleden genieten korting! Stel je vragen via vorming@boerenbond.be.

 **BOEREN
BOND**
vormt

In dit nummer

Van de week

- 5 Kringloop sluiten vraagt om open regelgeving

Actualiteiten

- 8 Terugblik op Vi-Tec
9 Nieuwe voorzitter Ferm
10 Europa in 't kort
11 Extra administratie ontbossingswet hopelijk van de baan
12 Klimaatimpact veevoerders beschikbaar voor je klimaatscan
13 LPI Awards 2025
14 Sectorvkgroep Groenten

Sociale zaken

- 15 Krijgen bedienden ecocheques?

De markt

- 16 Commentaar bij de prijzen van rundvee en zuivel

Teelttechniek

- 18 Beperkte ziektedruk in granen

SBB-expert

- 27 Wat verandert aan de afstandsregels langs waterlopen?

Klimaat

- 28 De weg naar een weerbaar waterlandschap

Reportage

- 30 Biogas als motor van circulaire landbouw
36 BelOrta inspireert als duurzaamheidsambassadeur

Veehouderij

- 32 Angusvlees aan de top in Engeland

Regio

- 38 Agenda
39 Even bezinnen
40 Nieuws uit de provincie

20

North American - EU Agriculture Conference

Ondanks alle verschillen, ook in verdienmodellen en voedselsystemen, vinden boer(inn)en van over de hele wereld uiteindelijk elkaar in ... het boer(in) zijn.

34

Wie is Paul Verhasselt?

Paul baat samen met zijn vrouw Christine De Prins een sla- en aardbeibedrijf uit. Daarnaast telen ze af en toe ook andere groenten voor de professionele zaadproductie.

47

**“Neemt jouw bedrijf
volgend jaar deel aan
Dag van de Landbouw?”**

Lukas Cuyle,
regioconsulent ▶ P. 42

“Een uitfasering kan alleen als er eerst bewezen evenwaardig efficiënte alternatieven zijn.”

Zonder alternatief geen uitfasering

De Vlaamse regering moet tegen 1 januari 2026 een strategisch plan uitwerken rond de bescherming van het drinkwater. Een eerdere resolutie van Groen voor een onmiddellijk verbod van PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen werd weggestemd. Het compromis is een uitfasering, op voorwaarde dat er alternatieven voorhanden zijn.

Belangrijk in deze discussie is dat PFAS in gewasbeschermingsmiddelen niet dezelfde eigenschappen of risico's hebben als de industriële PFAS die in het verleden voor vervuiling zorgden. Dat maakt het in combinatie met gewasbeschermingsmiddelen meteen een emotioneel en vaak ongenueanceerd debat. 'Pesticiden én PFAS, dat is *the worst of both worlds*', zo klinken stemmen het parlement.

De focus ligt dan nog eens onterecht sterk op de landbouwsector. Van alle PFAS die vandaag op de markt komen, zijn minder dan 5% voor gewasbeschermingsmiddelen. Er zijn heel wat toepassingen waar het gebruik minder in vraag wordt gesteld. Zo dragen we allemaal kleding met brandvertragende stoffen, op basis van PFAS-verbindingen.

De kern blijft dat, als we onze productie en kwaliteit op peil willen houden, gewasbeschermingsmiddelen op dit moment onmisbaar zijn. Als we ons niet goed voelen gaan we naar de dokter voor de juiste medicatie. Zijn de huisdieren ziek, dan komt de dierenarts erbij met dierengeneesmiddelen. Ook als planten geveld worden door plagen en ziekten is er nood aan de juiste en meest doeltreffende behandeling.

Enkele weken geleden brachten we Vlaamse parlementairen, wetenschappers, landbouwers en voedselverwerkers samen voor een netwerk- en infosessie over de toepassing en de noodzaak van gewasbeschermingsmiddelen. We zijn pleitbezorger om dit debat op een correcte en objectieve manier te voeren, vanuit een wetenschappelijke basis en getoetst aan de praktijk.

Landbouwers passen gewasbeschermingsmiddelen op een professionele manier toe, en waar het kan worden nu al alternatieven gebruikt. De waarheid is dat die jammer genoeg nog niet altijd afdoende zijn. Uit de Europese geharmoniseerde risico-indicator blijkt trouwens dat het risico van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door de Vlaamse landbouw voor de menselijke gezondheid en het milieu tijdens de periode 2011-2023 met 56% (HRI1) is afgenomen.

Maar intussen lijden we wel onder de almaar striktere en onvoorspelbare regelgeving. Buiten Europa maakt men gretig gebruik van de daar geldende soepelheid. Bij ons verdwijnen nu teelten door de strenge regels, waardoor we de producten van elders moeten invoeren waar de normen minder strikt zijn.

Laat ons de logische gang der zaken niet omdraaien: een uitfasering kan alleen als er eerst bewezen evenwaardig efficiënte alternatieven zijn. Dat is een *conditio sine qua non*. Dat besef lijkt er wel te zijn bij een aantal politici. We zullen erover waken dat ze het niet vergeten.

voorzitter@boerenbond.be

Landbouwers passen gewasbeschermingsmiddelen op een professionele manier toe, en waar het kan worden nu al alternatieven gebruikt.

Biogebaseerde materialen: van reststroom naar grondstof

Kringloop sluiten vraagt om open regelgeving

Recent heeft de Europese Commissie aangekondigd dat ze in de loop van de komende weken haar bio-economiestrategie zal voorstellen. Een van de krijtlijnen die al naar buiten kwam, is de aandacht voor zogenaamd biobased materiaal, materiaal gemaakt van hernieuwbare grondstoffen. Landbouwers kunnen een belangrijke rol spelen in de omslag naar biogebaseerde materialen. Zowel zeer specifieke teelten als materiaal uit landbouwreststromen zijn immers bruikbaar. Bovendien kunnen deze materialen verschillende toepassingen hebben. Toepassing als bouw materiaal zijn het meest bekend, maar bijvoorbeeld ook voor de vervanging van plastics kijkt men naar biogebaseerde alternatieven.

Ingo Luypaert, adviseur Studiedienst / Illustraties: Joris Snaet

Biogebaseerde materialen

'Biogebaseerde materialen' is een brede term waarbinnen heel wat verschillende materiaalstromen vallen. Zowel materiaal van dierlijke of plantaardige oorsprong valt eronder, maar evengoed

bacteriën of schimmels kunnen het basismateriaal vormen. De term bio slaat niet alleen op de natuurlijke oorsprong van het materiaal, maar verwijst ook naar het ecologisch verantwoord telen, oogsten, gebruiken of

hergebruiken. Er is een heel ruim scala aan materialen die biogebaseerde toepassingen hebben. In de land- en tuinbouw zijn de meest relevante (voor bouwgerelateerde toepassingen) hout, grassen, hennep, jute, riet, lijnzaadolie, vlas, stro, wol en funghi. Maar bijvoorbeeld voor verpakkingen kunnen zelfs (reststromen) van mais, suikerbieten of tomaten worden gebruikt. Soms worden alle delen van de planten gebruikt, maar soms komen enkel stengel, bladeren of een restproduct in aanmerking. Voor dierlijk materiaal zijn het vooral kadavers, kippen- of varkenspoten, pluimen van gevogelte, organen en spier vlees, dierlijke vetten ... die worden gebruikt. Kortom, onderdelen van het dier die geen valorisatie hebben in de voedingssector, maar wel nog onderdelen kunnen bevatten die nuttig

zijn voor bijvoorbeeld gebruik in (bio)brandstoffen, de farmaindustrie, gewasbeschermingsmiddelen of cosmetica.

Cirkel sluiten

Veel land- en tuinbouwers zijn bezig met duurzaamheid en circulariteit. Door kringlopen te sluiten – bijvoorbeeld door reststromen zoveel mogelijk binnen het eigen bedrijf te benutten of als grondstof voor andere toepassingen aan te bieden – kan de efficiëntie van het materiaalgebruik aanzienlijk worden verhoogd. Dat voortdurende zoeken wordt echter sterk bemoeilijkt door de regelgeving en het beleid. Enerzijds wordt er steeds meer gevraagd om in te zetten op die circulariteit, om nieuwe biogebaseerde toepassingen te vinden, anderzijds wordt dat in de praktijk bemoeilijkt door de vaak erg rigide regelgeving die eerder drempels bevat om nieuwe toepassingen te vinden, dan faciliterend werkt om zaken in de praktijk te kunnen testen. In basis ligt het probleem bij de Europese regelgeving inzake afval. Daarin staat immers dat elke stroom afval is, tenzij kan worden aangetoond (via analyses, administratieve procedures en grondstofverklaringen) dat het een grondstof is. Dat werkt verlamdend en maakt het in de praktijk testen van

nieuwe toepassingen zeer moeilijk. Bovendien worden inzichten nauwelijks geactualiseerd. Neem nu lamswol. Zelfs een natuurlijk materiaal als wol wordt als afvalstroom beschouwd. Vijftien jaar geleden bleek dat de afzet van wol moeilijk was: er was nauwelijks of geen interesse meer vanuit de textielsector, gebruik als isolatie in de bouw was moeilijk omdat er te veel (en te dure) chemische behandeling nodig was om het ongedierte te kunnen weghouden ... Maar ondertussen stond de wereld niet stil. Als natuurlijk materiaal werd het opnieuw 'hip' voor kledij, ook bij mensen die ambachtelijk willen spinnen en breien. De uitdagingen voor isolatietoepassingen zijn aangepakt en ondertussen wordt het gebruikt als bescherming voor net aan-geplante bomen. Maar volgens de Europese (en bij uitbreiding de Vlaamse regelgeving) blijft het een afvalstroom en is voor elke nieuwe toepassing het hele administratieve traject dat leidt tot een grondstofverklaring nodig. De oplossing ligt voor de hand: draai de redenering om. Beschouw alles als potentiële grondstof en beschouw alleen stromen die bewezen vervuילend zijn als afval. We zien stilaan binnen het beleid dat men ook daar doorheeft dat de huidige manier van werken eer-

der remmend werkt en innovatie in de weg staat in plaats van faciliteert. Maar er is nog een lange weg te gaan om dat ook in de regelgeving aangepast te zien en te evolueren van denken in hindernissen en risico's naar denken in oplossingen en opportuniteiten.

“Inzetten op circulariteit wordt bemoeilijkt door de rigide Europese wetgeving.”

Nieuwe verdienmodellen

De productie van grondstoffen voor *biobased materials* kan zorgen voor bijkomende of nieuwe verdienmodellen. Niet alleen door de productie van het basismateriaal zelf, maar ook doordat bijvoorbeeld reststromen van afvalstromen grondstof kunnen worden. Binnen de zogenaamde Cices-lijst, de binnen Europa beschikbare lijst van ecosysteemdiensten, is het vermijden van afval of het recyclen of (her-)gebruiken ervan als grondstof een van de voorziene uitdagingen, die overigens ook financieel ondersteund zouden kunnen worden.

Lukas Puffet, consultant alternatieve teelten en circulaire landbouw:

“Succesvolle biobased innovatie lukt enkel door samenwerking.”

Visie van Boerenbond

De afgelopen jaren maken *biobased materials* opgang. Verkeersinfrastructuur gemaakt van bijvoorbeeld een combinatie van restafval, hennepstengels en funghi verschijnen stilaan in het straatbeeld. Ook isolatiemateriaal gemaakt van plantaardige of dierlijke stromen nemen stelselmatig toe. Vanuit Boerenbond staan we positief tegenover deze evolutie. *Biobased materials* kunnen ideaal zijn om van afvalreststromen nuttige toepassingen te maken en ze opnieuw in te zetten als grondstof.

Alleen is dat administratieve traject veel te ingewikkeld. Vandaag beschouwen Europa en de Vlaamse overheid alles immers als afval, tenzij kan worden aangetoond dat het grondstof is. Dat aantonen kan alleen via een lang en administratief ingewikkeld traject van analyses en grondstofverklaringen. Boerenbond vraagt om de redenering om te keren. Ga ervan uit dat alles (potentieel) grondstof is en beschouw het enkel als afval wanneer het bewezen vervuילend is.

Innoveren is leren

Boerenbond zet sterk in op innovatie binnen de biogebaseerde economie via projecten als CropExplore for Farmers en Hennep+, die landbouwers ondersteunen bij het ontdekken van nieuwe teelten met economische en ecologische meerwaarde. Binnen CropExplore for Farmers worden meer dan 200 gewassen geëvalueerd op hun potentieel voor de bio-economie, terwijl Hennep+ als *living lab* specifiek inzet op het uitbouwen van een rendabele hennepwaardeketen in Vlaanderen. Beide initiatieven versterken elkaar: waar CropExplore kennis bundelt, vertaalt Hennep+ die inzichten naar concrete toepassingen in bouw en maakindustrie. Lukas Puffet, consultant Klimaat & Technologie bij Boerenbond: “Die visie kreeg recent extra vorm tijdens de busreis HempConnect, een tweedaagse studiereis van Boerenbond, Arteveldehogeschool en een brede groep van 30 deelnemers naar Nederland. Met bezoeken aan pioniers zoals

Agro-innovatiecentrum De Marke, Spinning Jenny, Hempflax en Dunagro verkenden we hoe Nederland erin slaagde hennep te verankeren in de bouw en circulaire economie. Het doel was helder: alle schakels – van boer tot bouwer, van onderzoeker tot beleidsmaker – samenbrengen om te leren hoe België dezelfde stap kan zetten. De reis toonde dat succesvolle biobased innovatie enkel lukt door samenwerking. Landbouwers hebben zekerheid nodig, verwerkers grondstoffen, architecten continuïteit en beleidsmakers de moed om kaders te creëren. Nederland loopt voorop dankzij infrastructuur en beleid, maar België beschikt over het potentieel om snel te volgen. Boerenbond wil dit potentieel benutten door kennisdeling, beleidsbeïnvloeding en ondersteuning van landbouwers te blijven versterken, zodat hennep kan uitgroeien tot een duurzaam en rendabel verdienmodel binnen de Vlaamse biobased economie.” ■

Ingo Luypaert
adviseur Studiedienst
ingo.luypaert@boerenbond.be

Landbouw belangrijk onderdeel van keten

Biobased materiaal zit duidelijk in de lift. Landbouwers kunnen een belangrijk onderdeel zijn van die keten. Omdat ze immers leverancier van grondstoffen kunnen zijn. Door specifieke teelten te planten, maar evengoed als afzetmarkt voor verschillende reststromen. We hebben wel nood aan een Europees en Vlaams kader dat dit faciliteert. Onder andere door de geopolitieke situatie zijn grondstoffen en de toegang ertoe voor de Europese Unie een belangrijk aandachtspunt. Onder meer het pleidooi binnen een nieuwe bio-economie strategie om materialen zo veel en zo lang mogelijk te (her)gebruiken roept daartoe op. Maar tegelijkertijd zien we dat de Europese (en ook Vlaamse) regelgeving op dat vlak nog helemaal niet faciliterend werkt, maar eerder remmend. Zo staat het lange en administratief moeilijke traject om reststromen niet meer als afval maar als grondstof te kunnen beschouwen, innovatie in de weg. Boerenbond blijft hierop inzetten om het systeemdenken te veranderen en om alles te beschouwen als potentiële grondstof in plaats van als afvalstof.

“Landbouwers zijn leverancier van heel wat grondstoffen.”

Vi-Tec wijnbouwbeurs was weer succes

BEURS Op 25 en 26 oktober konden wijnbouwers - van professionelen tot hobbyisten en starters - voor de derde keer afzakken naar Waregem voor Vi-Tec, de enige wijnbouwbeurs in de Benelux. De Oost- en West-Vlaamse vzw Wijnbouwers Oost-West (WOW) organiseert de vakbeurs die kon rekenen op zo'n 1600 bezoekers, zowel uit binnen- als buitenland.

Ook Boerenbond was present, net zoals tijdens de twee voorgaande edities. We spraken leden en niet-leden op onze stand en gaven er antwoord op onder meer concrete adviesvragen en uitleg over de werking van onze organisatie, sectorale dossiers en de werkgroep Wijnbouw Boerenbond die recent werd opgericht met vertegenwoordigers uit alle provincies. Met het bestuur van de werkgroep Wijnbouw worden standpunten ingenomen over relevante syndicale onderwerpen, zodat Boerenbond de wijnbouwsector maximaal kan meenemen in de belangenbehartiging. Ook het signaleren van noodzakelijke opleidingen of informatieve vergaderingen is van belang. Daarnaast trachten we als Boerenbond een antwoord te hebben op concrete adviesvragen. In de winebar werden met succes 30 Oost- en West-Vlaamse wijnen aangeboden. Een ideale netwerklocatie en mooie promotie voor onze Vlaamse wijnen! De volgende editie vindt plaats in 2027. ■

Tom Dewanckele

Tijdens Vi-Tec lichtten we de werking van onze werkgroep Wijnbouw toe aan geïnteresseerden.

© JD GENNEZ

Rechtzettingen rond nulbemesting: communicatie Mestbank in beweging

MESTBELEID De Mestbank heeft recent via de berichtenbox een gerichte communicatie verstuurd aan landbouwers die mogelijk getroffen worden door de regeling rond nulbemesting. Deze actie kadert enerzijds in de uitvoering van het stikstofdecreet, waarbij nulbemesting verplicht wordt in groene bestemmingen binnen SBZ-H. Anderzijds is ze ook verstuurd naar iedereen die te maken heeft met nulbemesting maar vandaag of tot voor kort nog een ontheffing had. Mede onder druk van Boerenbond zijn er belangrijke rechtzettingen doorgevoerd, specifiek voor familiale overdrachten en seizoenpacht. Een knelpunt ontstond namelijk door de wijziging naar één gebruiker per perceel waardoor de ontheffing op nulbemesting dreigde verloren te gaan bij seizoenpacht. Via een recent besluit van de Vlaamse regering is nu bepaald dat seizoenpacht maximaal drie opeenvolgende jaren mag plaatsvinden tussen 2023 en 2027. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij heeft hiervoor de nieuwe overnamecode 'SPO' geïntroduceerd, die correct moet worden ingevuld in de verzamelaanvraag. Ook voor familiale overdrachten werd een correctie voorzien. Daarnaast is er de deadline voor aanvragen van de compensatievergoeding, voorzien voor landbouwers die versneld het bemestingsverbod toepassen in groene bestemmingen binnen SBZ-H, aangepast tot uiterlijk 31 oktober 2025. Wie tijdig aanvraagt, kan het bemestingsverbod laten ingaan vanaf 1 januari 2025 of 1 januari 2026, afhankelijk van de gekozen timing. De Mestbank benadrukt haar bereikbaarheid: landbouwers met vragen kunnen er terecht met hun vragen. Voor complexe dossiers is zelfs proactief telefonisch contact opgenomen. ■

Caroline Van der Heyden, adviseur Studiedienst

An Vrancken nieuwe voorzitter Ferm

BEWEGING Vorige week heeft Monique Swinnen het voorzitterschap van Ferm doorgegeven aan An Vrancken. Met de keuze voor Vrancken zet Ferm de lijn van een eeuw vrouwelijk leiderschap verder. Het is de eerste keer dat er één voorzitter is voor elke organisatie van Ferm, dat wij niet alleen kennen als de beweging voor agrarische vrouwen, maar zich ook inzet voor kinderopvang, thuiszorg, huishoudhulp en vrije tijd, specifiek voor vrouwen op het platteland. An Vrancken is 60 jaar, juriste van opleiding en werkte in het verleden bij Ferm. De laatste jaren bekleedde zij een topfunctie bij de Vlaamse overheid. "Het DNA van Ferm sluit mooi aan bij wat mij zelf drijft: zien wat mensen nodig hebben en wat nog ontbreekt. En dan voluit de handen uit de mouwen steken, met gezond boerenverstand en veel empathie. Het zijn de mensen in je onmiddellijke omgeving die het verschil maken. Samen bouwen aan een zorgzame maatschappij is een enorme meerwaarde." ■

Liesbet Corthout

An Vrancken is de eerste voorzitter voor elke organisatie van Ferm.

© STEEF JANSEN

“Het is vijf voor twaalf voor jonge boeren”

TOEKOMST De Europese Commissie wil tegen 2040 het aantal jonge landbouwers verdubbelen via een 'Strategie voor Generatiewisseling'. Die focust op vijf prioriteiten: toegang tot financiering, opleiding, grond, een eerlijk inkomen en bedrijfs-overdracht. Boerenbond en Groene Kring steunen dit, op voorwaarde dat er extra budget komt en rechtszekerheid gegarandeerd wordt. De gemiddelde leeftijd van landbouwers in de EU is 57 jaar; slechts 12% is jonger dan 40. Groene Kringvoorzitter Justine Arkens benadrukt dat het dringend is: "Het is 5 voor 12 voor jonge boeren."

Vlaanderen kondigde al een actieprogramma aan, maar Groene Kring wil niet wachten tot 2028. Ze vragen voldoende middelen, zeker nu het EU-budget voor landbouw daalt. GLB-middelen moeten strategisch worden ingezet, niet enkel als compensatie. Ook toegang tot grond is cruciaal: landbouwgrond moet beschermd worden en jonge boeren moeten voorrang krijgen bij vrijgekomen gronden. Groene Kring roept op tot snelle uitvoering van het regeerakkoord, inclusief een prijsmonitoringsorgaan en fiscaal gunstige regelingen. Tot slot waarschuwt Arkens voor het stikstofdecreet, dat de toekomst van jonge boeren bedreigt. Rechtszekerheid en perspectief zijn essentieel. ■

Gerrit Budts

Europa in 't kort

Europese Commissie | Generatievernieuwing

Ter ondersteuning van haar strategie van generatievernieuwing in de landbouw vergeleek de Europese Commissie de inspanningen die door lidstaten al zijn voorzien in hun huidige GLB-programmeringsperiode (2023-2027). Zij deed dit mede aan de hand van interviews, casestudies en enquêtes onder jonge en nieuwe boeren. De studie bevestigt dat generatievernieuwing een grote uitdaging blijft, maar dat maatregelen in het kader van het GLB alleen niet volstaan. Zij moeten worden aangevuld met nationale en regionale beleidsinstrumenten. Vandaar wellicht ook de grote verschillen tussen lidstaten. Zo varieert het percentage bedrijfsleiders in de landbouw onder de 40 jaar van 23% in Oostenrijk tot 5% in Cyprus, om op een EU-gemiddelde van nog geen 12% uit te komen. Dat wil de Europese Commissie nu verdubbeld zien tegen 2040. Wie al in Oostenrijk is geweest heeft ongetwijfeld gemerkt dat de boerenstiel er in de winter vaak wordt gecombineerd met het vak van ... skileraar. Zou daar het geheim zitten van het Oostenrijkse succes?

Vrouwen als motor | Gendergelijkheid

De Europese Commissie wil met haar strategie ook de blijvende genderongelijkheid in de landbouwsector voor het voetlicht brengen. In de EU is 32% van de landbouwbedrijfsleiders een vrouw. Bij de jongeren is dat 26%, dus minder. Ook hier zien we grote verschillen tussen lidstaten. België scoort laag! Volgende week is het 'Gender Equality Week' en organiseert de landbouwcommissie van het Europees Parlement een debat over dit ongelijke genderfenomeen. Er wordt gewezen op de belangrijke rol van vrouwen als motor voor generatiewisseling in de landbouw, maar ook in de plattelands-

gemeenschap. Dat is niet alleen Europees, maar ook wereldwijd het geval.

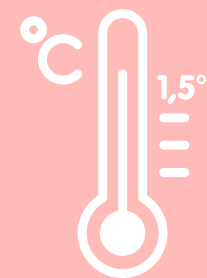
Vastgoedmakelaar | Oudere werknemers

Tot slot nog dit: de Europese Commissie ging in de statistieken na welke andere economische sectoren veel of weinig jongeren, onder de veertig jaar, en/of ouderen, boven de 65 jaar, als werknemer tellen. Dus, het gaat hier niet specifiek over bedrijfsleiders, wel over alle werknemers. Voor de landbouwsector is dat respectievelijk 31% jongeren en 7% pensioengerechtigden. Een sector waar de ouderen het hoge aantal in de landbouw benadert is de vastgoedsector. Of dat een probleem is voor die sector? Wellicht minder dan in de landbouwsector! De meeste jongeren, tot 50% en meer, zijn te vinden in de kunst- en entertainment-, informatie- en communicatie-, de horeca- en voedingssector. ■

Jacques Van Outryve,
senior writer

Flash-actie van Copa-Cogeca in Straatsburg tegen de voorstellen voor het nieuwe MFK en de invulling van het GLB. Deze week debatteerden de landbouwministers over de nieuwe 'groene structuur' voor het GLB.

10

jaar Klimaatakkoord van Parijs

Van 10 tot 21 november vindt in Belém (Brazilië) de COP30 plaats. Dat is de dertigste jaarlijkse conferentie van alle partijen die het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering (UNFCCC) hebben ondertekend. De meest gekende COP is de COP21 in Parijs waar op 12 december 2015 door 196 landen de 'Overeenkomst van Parijs' werd afgesloten. Die zegt dat men er naar moet streven de stijging van de gemiddelde temperatuur ten opzichte van het pre-industriële niveau (1850-1900) te beperken tot 1,5 °C. Dat is tien jaar geleden overeengekomen. Voor de Europese Commissie is dat ook de aanleiding voor een actualisering van haar mondiale klimaat- en energievisie want de wereld is veranderd. Dat zal op de COP30 zeker blijken. De EU heeft haar broeikasgasemissie tussen 1990 en 2023 met 37% vermindert, terwijl het bbp in dezelfde periode met 68% is gegroeid. De EU produceert nu nog 6% van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen met een bevolking van 448 miljoen mensen of 5,6% van de wereldbevolking. De Europese Commissie voegt er fijntjes aan toe dat de leden van de G20, de twintig grote economieën in de wereld, verantwoordelijk zijn voor 80% van de wereldwijde broeikasemissies. Noteer dat het volgens de Europese klimaatwet nog steeds de bedoeling is om tegen 2030 de uitstoot met 55% te verminderen. Het voorstel van 90% tegen 2040 is (nog) niet goedgekeurd. De 100% tegen 2050 dan weer wel (green deal).

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Zwaar vogelgriepseizoen

Alles wijst erop dat we een zwaar vogelgriepseizoen tegemoet gaan. Daarbij zal het niet mogelijk zijn om bijkomende besmettingen te vermijden. Het FAVV roept iedereen op om al het mogelijke te doen om het risico op insleep in de stallen zo beperkt mogelijk te houden. Sinds 23 oktober geldt bovendien een ophok- en afschermplicht.

Campagne voor sanitaire bijdragen gestart

Rundveehouders en varkenshouders ontvangen binnenkort facturen voor hun bijdrage aan het Sanitair Fonds. Voor rundvee op 31 oktober en voor varkens op 28 november. Meer info en bezwaaropties vind je bij de FOD Volksgezondheid.

Fusie FrieslandCampina en Milcobel goedgekeurd

De Europese Commissie heeft de voorgenomen fusie tussen FrieslandCampina en Milcobel goedgekeurd. Uit het onderzoek van de Europese Commissie blijkt dat de fusie geen significante belemmering vormt voor de concurrentie op relevante markten, waaronder de kaashandel en verse zuivelproducten in Nederland, België en Frankrijk.

Jo Gennez

Extra administratie rond Europese 'ontbossingswet' is hopelijk van de baan

EUROPA De Europese Commissie zal de toepassing van de zogenaamde ontbossingswet voor kleine bedrijven nog een jaar uitstellen, tot eind 2026. Belangrijk is dat de Commissie de rapporteringsvereisten wil versoepelen voor kleine bedrijven, waardoor boeren zich enkel via een vereenvoudigde procedure zouden moeten registreren als ze nog niet zijn opgenomen in een nationale of Europese databank. Bedrijven die zich beperken tot het verwerken of doorverkopen van producten die al aan de wetgeving voldoen, zouden geen conformiteitsverklaringen meer moeten afleggen.

Dit is goed nieuws voor de boeren. Boerenbond was dan ook vragende partij voor deze versoepeling. "We vragen al langer om de administratieve last voor onze boeren uit de ontbossingswet te halen. In het huidige voorstel moest elke veehouder in Vlaanderen voor elk dier een bewijs afleveren dat er niet op ontboste grond gegraasd is. Dat is zinloos en irrelevant in een regio waar al streng wordt gewaakt over ontbossing", zegt voorzitter Lode Ceyskens. Het Europees Parlement en de lidstaten moeten zich nog over het aangepaste voorstel uitspreken. ■

Gerrit Budts

JPS Ailsome NEW
Stap binnen in een nieuwe dimensie!

Enorme opbrengst!
TOP HL-gewicht!
Gezond ras!
Uitstekende legervastheid!

JPS
JORION PHILIP-SEEDS

Klimaatimpact veevoerders beschikbaar voor je klimaatscan

VARKENS Sommige afnemers vragen aan hun leveranciers om een klimaatscan (CO₂-voetafdruk) te laten uitvoeren. Dit doen ze omwille van een Europese Richtlijn die hen verplicht om te rapporteren over hun duurzaamheid en de voortgang op dat vlak. De verplichting geldt nu voor grote beursgenoteerde bedrijven, maar later zijn ook andere ondernemingen aan de beurt. Veehouderijen zullen hier dus steeds vaker mee te maken krijgen. Om hen daarop voor te bereiden, is Klimrek ontwikkeld: een klimaatscan speciaal voor landbouwbedrijven. Melkveehouders zijn hier op vraag van de zuivelindustrie al mee aan de slag gegaan, en inmiddels is ook de klimaatscan voor de varkenshouderij operationeel.

De Klimrek-tool, ontwikkeld door ILVO, Boerenbond en VITO, houdt rekening met onder meer energieverbruik, mestbeheer, aantal dieren én het voeder. Het aanleveren van data door de voederleverancier speelt hierin een essentiële rol. Onder coördinatie van Pork.be werkte mengvoederfederatie BFA, samen met ILVO, een gestandaardiseerde methodiek uit om de klimaatimpact van voeders correct te berekenen.

Licht je veevoederleverancier tijdig in

Aangezien je veevoederleverancier de CO₂-voetafdruk van het veevoeder dat geleverd wordt moet kunnen meedelen, is het belangrijk dat je hem op tijd inlicht dat je eraan denkt om een Klimrek-klimaatscan te laten uitvoeren. Dat doe je best voor het einde van het jaar. Zo kan die zich voorbereiden en jou op het juiste moment de nodige gegevens bezorgen. Concreet betekent het dat wie in 2027 een Klimrek-klimaatscan wil

laten uitvoeren dit nu al moet laten weten. Aangezien de meeste varkenshouders nog geen zicht hebben op wat op dat vlak door de afnemers zal worden gevraagd, is het de aanbeveling dat alle varkenshouders de vraag stellen aan hun veevoederleverancier om de CO₂-voetafdruk van de geleverde voeders bij te houden. De mengvoederfabrikanten aangesloten bij BFA engageren zich om deze aanpak te implementeren en om veehouders die ernaar vragen inzicht te geven in de klimaatimpact van hun aangekocht veevoeder.

Jouw mengvoederleverancier kan je deze informatie op een van deze twee manieren bezorgen:

- **Optie 1:** de fabrikant berekent zelf de klimaatimpact van elk voeder via een gespecialiseerde en erkende tool. Hij moet hiervoor wel gecertificeerd zijn;
- **Optie 2:** de fabrikant bezorgt een overzicht met enkele kerngegevens over elk voeder, waarmee de Klimrek-consulent dan een benaderende klimaatimpact kan bepalen van elk voeder geleverd na 1 januari 2026. Die berekening gebeurt op basis van het tonnage van de vijf meest aanwezige grondstoffen (massapercentage); het tonnage soja (schroot); het tonnage palmpit; het tonnage aminozuren; de hoeveelheid toegevoegd vet.

Stel zeker voor het einde van het jaar de vraag aan je veevoederleveranciers om de CO₂-voetafdruk bij te houden van de veevoerders die zullen worden geleverd. Wanneer je in de loop van het jaar overstapt naar een andere leverancier, vermeld je dit best ook bij je eerste bestelling. ■

Wouter Wytynck, adviseur Studiedienst

Oplossing G-rijbewijs Nederland in de maak

MOBILITEIT Het lijkt erop dat er tijdig een gepaste oplossing zal uitgewerkt worden voor landbouwers die niet over een G-rijbewijs beschikken in Nederland. Het is voor de betrokken leden dan ook onnodig om nu snel het G-rijbewijs te halen via rijlessen en examens. Door een gewijzigde wetgeving in Nederland kunnen sinds 1 juli 2025 plots heel wat Belgische landbouwers niet langer met de tractor rijden in Nederland. Iedereen zal er namelijk moeten beschikken over een G- of C(+E)-rijbewijs, zelfs de bestuurders die in België zonder rijbewijs kunnen rijden omdat ze geboren zijn voor 1 oktober 1982. Om de Belgische overheid tijd te geven om tot een oplossing te komen, werd er een gedoogperiode ingesteld tot 1 januari 2026.

Boerenbond verrichte heel wat werk om het dossier te blijven neerleggen bij de federale minister van Mobiliteit Crucke. We zijn dan ook opgelucht dat de Vlaamse en federale mobiliteitsministers De Ridder en Crucke samen naar een oplossing zoeken die in lijn ligt met het voorstel van Boerenbond: "Landbouworganisaties vroegen al een tijd om een structurele oplossing. De Vlaamse en federale mobiliteitsministers De Ridder en Crucke willen nu een oplossing uitwerken die conform is met de Nederlandse rechtsregels. We gaan daarvoor contact opnemen met onze Nederlandse collega's en gaan zo snel mogelijk in overleg. We hebben onze administraties alvast de opdracht gegeven een voorstel van oplossing uit te werken", zeggen beide ministers.

Een mogelijk standpunt dat zal worden voorgesteld, is om te kijken in hoeverre de Nederlandse autoriteiten zouden kunnen accepteren dat boeren die vóór 1 oktober 1982 zijn geboren en in het bezit zijn van een B-rijbewijs, het G-rijbewijs krijgen bijgeschreven zonder examen.

Boerenbond verwacht niet dat de Nederlandse autoriteiten bezwaar zullen hebben tegen deze oplossingsstrategie. Nederlandse bestuurders mogen namelijk nog steeds in België rijden zonder enig rijbewijs! Boerenbond heeft dan ook de suggestie gedaan om de Nederlandse autoriteiten enkel te informeren over onze aanpak en geen formele goedkeuring te vragen. ■

Tom Destoop, verantwoordelijke Mechanisatie

Jurylid en onderzoekscoördinator bij Boerenbond Laurens Vandelanotte en winnaar Robbert Meeus.

LPI Awards 2025 bekronen jong plantwetenschappelijk talent

PRIJZEN Tijdens een feestelijke avond heeft het KU Leuven Plant Institute (LPI) de LPI Awards 2025 uitgereikt. Deze prijzen zetten veelbelovende master- en doctoraatsonderzoekers in de plantwetenschappen in de kijker en viëren onderzoek dat bijdraagt aan duurzame landbouw, biodiversiteit en klimaatrobuuste ecosystemen.

Duurzaam plant- en bodemonderzoek

Het KU Leuven Plant Institute is een multidisciplinair netwerk van onderzoeksgroepen uit meerdere KU Leuven-faculteiten. Boerenbond ondersteunt via een KU Leuven-leerstoel, waardoor gedurende vier jaar onderzoek wordt verricht naar innovatief duurzaam plant- en bodemonderzoek voor de landbouwsector. Hiermee willen we bijdragen aan een kennisintensieve duurzame land- en tuinbouw zodat onze sector bovenaan de ranglijst blijft staan op het vlak van duurzaamheid, klimaat en efficiëntie.

Prijzen

De masterprijs ging dit jaar naar Robbert Meeus, voor zijn scriptie over biocontrolepotentieel van bladluisdodende bacteriën in suikerbietenteelt. "Na tienduizenden bladluizen geteld te hebben, is deze prijs het werk meer dan waard. Het voelt goed om te zien dat onderzoek naar duurzame alternatieven voor pesticiden ook echt gewaardeerd wordt", zegt Robbert Meeus.

De PhD-prijs werd toegekend aan Thomas Reher, voor zijn onderzoek naar de integratie van landbouw en zonne-energie via agrivoltaïcs.

"De LPI Awards zijn niet zomaar een prijs, maar een erkenning van visie, doorzettingsvermogen en de maatschappelijke relevantie van plantkundig onderzoek", aldus prof. Filip Rolland, directeur van het LPI. "Deze jonge onderzoekers vormen het hart van ons instituut en de toekomst van duurzame oplossingen." ■

Gerrit Budts

Informeer je veevoederleverancier als je met de klimaatscan wil werken.

Vakgroepen in beweging

Groenten | Wijzigingen IPM en mandaat Vegaplan

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij stelt bij de laatste wijziging van IPM voor dat acties uit Napan (het nationaal actieplan voor de reductie van pesticiden), maar ook het naleven van voorwaarden rond beschermingsstroken in het kader van MAP, voortaan gecontroleerd worden door de erkende controleorganismen (OCI's). Deze evolutie was aanleiding voor een discussie binnen de sectorvakgroep over het mandaat van Vegaplan in het controleren van wettelijke verplichtingen. De sectorvakgroep stelt duidelijk dat het niet de bedoeling kan zijn dat lastenboeken zoals Vegaplan instaan voor de volledige handhaving van wetgeving. De overheid moet zelf instaan voor de controle en handhaving van haar regelgeving.

Daarnaast werd in de sectorvakgroep ook gediscussieerd over de mogelijkheid om bepaalde gewasbeschermingsmiddelen die sterk onder druk staan toch nog te kunnen gebruiken 'op voorschrift van een teeltbegeleider'. Dit heeft geen draagvlak in de sectorvakgroep Groenten. Vooral praktische problemen, met name het onvoldoende beschikbaar zijn van teeltbegeleiders speelt mee. Maar ook het feit dat men

aangeeft dat iemand die een fyto-licentie heeft, toch voldoende gekwalificeerd is om het juiste middel te kiezen. De vakgroep is wel bereid om te discussiëren over eerder technologische oplossingen om gewasbeschermingsmiddelen onder druk te behouden. Dat kan gaan over zeer precieze toepassingen zoals ecorobotics om zo de gebruikte hoeveelheid drastisch te reduceren, of over systemen die het vullen veiliger maken als er gevaar is voor de toepasser door bijvoorbeeld het gebruik van een CTS (*closed transfer system*).

Groenten | Stand van zaken fiscale looncompensatie

In de sectorvakgroep werd de laatste stand van zaken besproken in het dossier van de fiscale looncompensatie.

Groenten | MAP en tuinbouw

Ook het voorstel om het maaiverbod op beschermingsstroken aan te passen kwam aan bod. Het verbod zou worden ingekort: voor akkerland zou het dan gelden van 1 mei tot 15 juni. Tegelijkertijd worden er twee ecoregelingen uitgewerkt om bedrijven aan te moedigen om toch langer niet te maaien — van 15 maart tot 15 juli. Daarbij is er keuze tussen een regeling zonder verplichte afvoer van het maaisel, en een regeling waarbij het maaisel wél moet worden

afgevoerd. De vakgroep staat positief tegenover dit voorstel.

Groenten | Bezoek van de voorzitter

In de namiddag bezochten de sectorvakgroepleden de sorteerinstallatie van BelOrta in Borgloon en het bedrijf van Eric Jansen, bestuurslid in de sectorvakgroep. Voorzitter Lode Ceyskens sloot bij dat bezoek aan. Hij ging met de sectorvakgroep in gesprek over de situatie in de diverse deelsectoren van de groenten, over het thema gewasbescherming en over de uitdagingen voor de glastuinbouw vanuit het Vlaams Energie- en Klimaatplan. Daarin staat dat er een 'convenant glastuinbouw' moet uitgewerkt worden. Deze kan pas afgewerkt worden als er duidelijkheid is rond de taksshift en ETS2. De taksshift voorziet dat heffingen overgaan van elektriciteit naar fossiele brandstoffen. ETS2 is ook een heffingssysteem dat door Europa uitgewerkt wordt en waar landbouw normaal buiten blijft, tenzij de regering anders beslist. Voorlopig heeft de Vlaamse regering hierover nog geen beslissing genomen. ■

Stefaan Kint, adviseur Studiedienst

www.boerenbond.be/sectorvakgroepen

De sectorvakgroepleden bezochten de sorteerinstallatie van BelOrta in Borgloon en het bedrijf van Eric Jansen.

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Krijgen bedienden in december ecocheques?

Sinds 1 januari 2023 zijn de bedienden die in onze bedrijven werken toegevoegd aan de paritaire comités voor de land- en tuinbouw. Dit heeft als gevolg dat wij in de komende sociale onderhandelingen ook afspraken kunnen maken die gelden voor de bedienden. We hebben ondertussen al heel wat aspecten geregeld. Zo kunnen bedienden die leidinggeven aan arbeiders ook gebruikmaken van de flexibiliteit van 11 uur per dag en 50 uur per week. Wij hebben ook voorzien dat bedienden op hetzelfde ogenblik als arbeiders – in december – ecocheques zullen ontvangen. Vroeger gebeurde dat in juni. Ook de referentieperiode is identiek: voor de komende ecocheques houden we rekening met de periode vanaf 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2025. In de vroegere regeling van het aanvullend paritair comité voor bedienden (PC 200) moest de werkgever zelf de ecocheques bestellen. Nu is de procedure identiek als voor de arbeiders.

Ecocheques zijn verplicht

Alle werkgevers zullen in het begin van december een lijst ontvangen van het Sociaal Fonds met het bedrag aan ecocheques per arbeider en per bediende. Indien er een naam van een bediende ontbreekt, of wanneer het bedrag mogelijk te laag is, neem je best contact op met het bevoegde fonds. Het is belangrijk te vermelden dat ecocheques verplicht zijn. Het maximale bedrag is 250 euro. Dit geldt voor een bediende die gedurende 12 maanden voltijds gewerkt heeft. Bij een beperkter aantal maanden of bij een deeltijdse tewerkstelling wordt het bedrag verminderd. Het bedrag aan ecocheques is niet onderworpen aan sociale bijdragen en de werknemer is geen belastingen verschuldigd. Het brutobedrag is dus netto voor de werknemer. Het is mogelijk om het voordeel

van de ecocheques om te zetten in een ander voordeel zoals bijvoorbeeld maaltijdcheques. Die omzetting moet op ondernemingsvlak vastgelegd zijn in een cao of in een akkoord met de vrijgestelde van de vakbonden. Dit moet voor 18 oktober gemeld worden aan het Sociaal Fonds. Als dit niet gebeurt, worden de ecocheques besteld en is een annulering niet meer mogelijk. ■

Als werkgever hoef je niets te doen

Het bevoegde Sociaal Fonds berekent in de maand november het bedrag aan ecocheques waarop elke werknemer recht heeft. Er gebeurt een bestelling voor zover het bedrag per werknemer en per jaar 10 euro of meer bedraagt. Wanneer er minder dan 10 euro kan worden toegekend, worden de ecocheques omgezet naar een premie die de werkgever moet uitbetalen. Het bedrag moet wel met 50% verhoogd worden en uitbetaald met het loon van de maand december. Wij hebben voor de ecocheques een exclusiviteitsakkoord afgesloten met Edenred. Er wordt een ecochequekaart aangemaakt voor de werknemers die nog niet in het bezit zijn van zo'n kaart. Een kaart kost 5 euro. Het is belangrijk dat elke bestelling via het Sociaal Fonds verloopt. Als werkgever hoef je niets te doen. Het is goed dat er een identieke procedure geldt voor de arbeiders en de bedienden en dat de toekenning van de cheques in december gebeurt.

Via www.boerenbond.be/vraaghetaan beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen rond sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

Rundvee | Vleesveeprijzen stabiliseren, kalverprijzen dalen licht

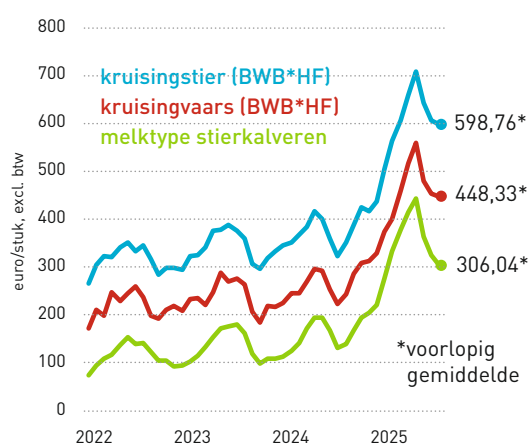
De prijzen van de melktype kalveren blijven onder druk. De prijs van zwart-bonte stierkalveren schommelt rond 250 à 300 euro voor de betere kalveren. Die van kruisingstierkalveren schommelt rond 500 à 625 euro. De prijs van de kruisingvaars schommelt tussen 350 en 400 euro. De prijzen van dikbilkalveren blijven op een goed peil en schommelen rond

1450 à 1550 euro, met uitschieters tot 1600 euro voor de betere kalveren.

De prijzen van dikbilstieren variëren rond 5,70 à 6,10 euro/kg levend of 9,20 à 9,40 euro/kg geslacht, met uitschieters naar boven voor de beste stieren. Ook de prijzen van dikbilkoeien zijn vrij stabiel tot licht stijgend. Ze schommelen

Prijzen nuchtere kalveren Boerenbond

rond 5,30 à 6,20 euro/kg levend of 8,50 à 9,40 euro/kg geslacht voor de betere koeien. Tot slot zijn de prijzen van reforme melkkoeien de voorbije week licht gedaald. De prijs voor een P2-type reforme melkoe schommelt rond 5,68 euro/kg geslacht, die voor een O3-type melkoe zit op 6,37 euro/kg geslacht. De prijzen van de zwaardere koeien (U-types) stabiliseren rond 7,48 euro/kg. ■

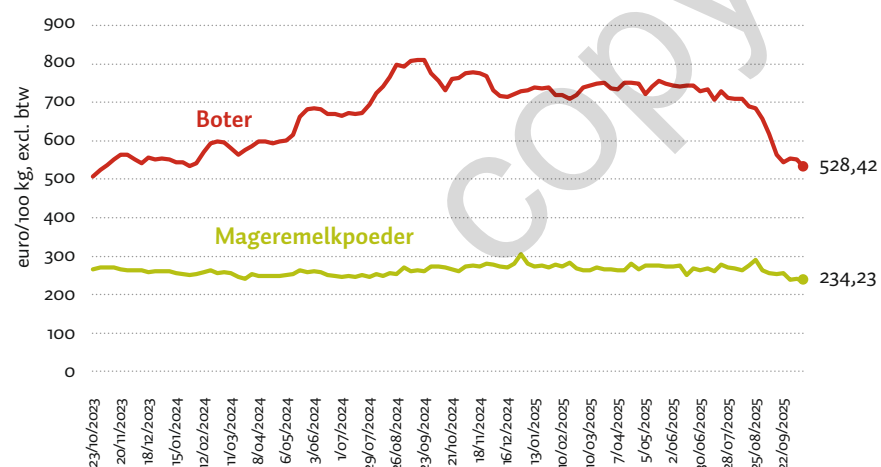
Zuivel | Prijzen zuivelproducten blijven dalen

De prijzen van de voornaamste zuivelproducten blijven dalen. De Belgische magere melkpoederprijs daalde vorige week licht tot 2342 euro/ton, de roomprijs daalde tot 2453 euro/ton. Ook de boterprijs ging verder naar beneden, tot 5284 euro/ton. Internationaal blijft ook de Fonterra-veiling verder dalen (-1,4%). De magere- en vollemelkpoederprijzen daalden licht tot respectievelijk 2559 dollar/ton (-1,6%) en 3610 dollar/ton (-2,4%). Ook de boterprijs daalde licht tot 6662 dollar/ton (-0,8%). Vooral de mozzarellaprijs blijft sterk dalen en noteert op 3230 dollar/ton (-5,3%). Tot slot daalde ook de kaasprijs (cheddar) licht tot 4758

euro/ton (-1,9%). Het verhandelde volume was hoog met 40.621 ton.

Deze evolutie zet ook blijvend druk op de melkprijzen.

Prijzevolutie zuivel

De spotmarktmelknotering op de Nederlandse DCA-markt daalde de voorbije week tot 30 euro/100 kg (-1 euro/100 kg). ■

Kalveren NUKA: dalend

BVK - Stieren - Dikbil
BVK - Stieren - Witblauw
BVK - Stieren - Melktype

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
17 okt	745-1465	-10	€/stuk
17 okt	270-530	-15	€/stuk
17 okt	70-255	-15	€/stuk

Kalveren slachtvee: stationair

BVK - Stieren - Melktype

17 okt	7,75	=	€/kg gesl. gew.
--------	------	---	-----------------

Koeien slachtvee: stijgend

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

17 okt	8,50-9,10	+0,10	€/kg lev. gew.
21 okt	5,25-5,45	=	€/kg lev. gew.

Koeien geslacht: stijgend

Dept.LV - Cat. D - S2

13 okt	941,38	+2,90	€/100 kg koud karkasgew.
--------	--------	-------	--------------------------

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

17 okt	2500-2900	=	€/stuk
--------	-----------	---	--------

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

17 okt	8,80-9,35	-0,15	€/kg lev. gew.
21 okt	5,45-5,65	=	€/kg lev. gew.

Stieren geslacht: dalend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

13 okt	943,53	-0,21	€/100 kg koud karkasgew.
--------	--------	-------	--------------------------

Biggen: stationair

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

20 okt	16,5	=	€/stuk
20 okt	31,5	=	€/stuk

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

27 okt	1,526	=	€/kg gesl. gew.
23 okt	1,70	=	€/kg gesl. gew.
20 okt	1,50	=	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toesl.
27 okt	1,570	=	€/kg gesl. gew.

Slachtpluimvee: dalend

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

27 okt	1,29	-0,02	€/kg lev. gew., incl. Belplume
22 okt	0,91-0,93	=	€/kg lev. gew.
22 okt	1,24-1,26	-0,02	€/kg lev. gew., incl. Belplume

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

21 okt	15,54	+0,75	€/100 stuks, excl. toesl.
21 okt	16,09	+0,75	€/100 stuks, excl. toesl.
21 okt	18,19	+0,81	€/100 stuks, excl. toesl.
21 okt	18,59	+0,81	€/100 stuks, excl. toesl.

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

21 okt	16,61	+0,76	€/100 stuks, excl. toesl.
21 okt	17,06	+0,59	€/100 stuks, excl. toesl.

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

13 okt	528,42	-23,93	€/100 kg
--------	--------	--------	----------

Melkpoeder: dalend

BCZ - Mageremelkpoeder

13 okt	234,23	-7,84	€/100 kg
--------	--------	-------	----------

Bewaaraardappelen: stationair

PCA - Fontane

21 okt	0,50-1,50	=	€/100 kg
--------	-----------	---	----------

Mais: stationair

Synagra - Vochtige mais 30%
Synagra - Vochtige mais + of - €/ton/% vocht

24 okt	101,00	=	€/ton
24 okt	4,00	=	€/ton

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

22 okt	135,00	=	€/ton
--------	--------	---	-------

Tarwe: stationair

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

24 okt	161,50	=	€/ton
--------	--------	---	-------

Gerst: stationair

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

24 okt	161,50	=	€/ton
--------	--------	---	-------

Na-opkomstbehandeling gestart

In de week van 20 oktober volgden dan toch de eerste buien na weer een lange droogte. Dit geeft de gezaaide percelen de kans om snel boven de grond te komen. De vroeg gezaaide percelen waren al in de week van 13 oktober klaar voor een na-opkomst onkruidbestrijding. Najaarsmiddelen steunen in de eerste plaats op hun bodemwerking, waarbij voldoende vocht nodig is om efficiënt te werken. De eerste resultaten werden na de eerste buien zichtbaar.

Frederik Goossens, Sanac-Hermoo Fyto

Gerstperceel in de regio Zaventem op 16 oktober waarbij de gerst na de zaai op 8 oktober in het stadium van het punten van het eerste blad staat. Het is hier nog net te vroeg om in ideale omstandigheden de onkruidbestrijding in na-opkomst uit te voeren. Verspreid zien we de eerste bladluizen landen op de kleine gerstplantjes.

Bladluizen in wintergerst

Bladluizen zijn overal aanwezig. De warme zomer en zachte herfsttemperaturen leidden tot een sterke ontwikkeling van de vogelkersluispopulaties. Ook het LCG informeerde over druk op alle proefpercelen van West-Vlaanderen, tot Vlaams-Brabant en Limburg. Blijf grondig controleren en behandel tijdig met middelen zoals Patriot Protech, Mavrik of Karate Zeon. Naast steek- en zuigschade zijn bladluizen verantwoordelijk voor het overdragen en verspreiden van het dwergvergelingsvirus in granen.

Situatie wintertarwe 2024-2025

Wanneer we naar de situatie van afgelopen seizoenen kijken zagen we een zeer natte start in januari 2025 waarna het tij keerde tot uitzonderlijk droge en warme omstandigheden.

Gerst op een perceel in Zemst op 16 oktober waarbij het eerste blad al volledig uit is. Het gewas bevindt zich hier in het ideale stadium voor een na-opkomst onkruidbestrijding. Het gewas is al ontwikkeld, waardoor gevleugelde bladluizen er zich vestigen vanaf de perceelsranden en ter plaatse nakomelingen produceren.

Beperkte ziektedruk 2024-2025

Meeldauw was beperkt aanwezig op gevoelige rassen, ondanks de bevorderende warme periodes. De droogte beperkte het kiemen van de schimmelsporen. Ook septoria kon slechts beperkt verspreiden. Bruine roest was dit jaar vanwege de hoge temperatuursom al vroeg aanwezig, maar ook deze aantasting bleef beperkt. De lage ziektedruk en droge warme omstandigheden leidden tot een vroege oogststart met relatief hoge opbrengsten.

Rendement 2025

LCG berichtte over opbrengsten die op zandleemgronden tot 30% hoger lagen dan het seizoen van 2024-2025. Ook ten opzichte van 2023 kwamen we hoger uit. Het hectolitergewicht, het eiwitgehalte en duizendkorrelgewicht zijn hoger dan 2024 en 2023. Aan de kust waren de meeropbrengsten een stuk kleiner door de langere aanhoudende droogte ten opzichte van het binnenland.

Tussen de opkomende gerst zien we ook al de eerste breedbladige tweezaadlobbige onkruiden opduiken. Een najaarsonkruidbestrijding in dit stadium van het gewas is ideaal. Zonder onkruidbestrijding in het najaar zullen de onkruiden sterk ontwikkeld de winter ingaan en in het voorjaar moeilijker te bestrijden zijn. Zeker wanneer je te maken hebt met moeilijke grassen zoals duist, windhalm en/of raaigras, al dan niet met resistentie tegen herbiciden uit de ACC-ase- of ALS-familie.

Slakken

Bij het omslaan van het weer in de komende weken kunnen slakken snel opduiken en vraatschade veroorzaken aan de gewassen. Hou de perceelsranden in de gaten en voer waar nodig een behandeling met slakkenkorrels uit. Dit kan met middelen op basis van metaldehyde (Metarex One, Metarex Inov) of ijzerfosfaat (Sluxx). Pas zeker op bij percelen grenzend aan begroeide, of natte kanten van waaruit slakken je perceel indringen. Indien ze op het hele perceel aanwezig zijn, is een volledige toepassing met slakkenkorrels nodig. Let op, naaktslakken komen meestal pas 's nachts tevoorschijn om te eten. Wanneer je ze dus niet ziet overdag in natte omstandigheden, betekent dit niet dat ze niet aanwezig zijn!

Koolzaad op een perceel in de regio Zemst waarbij het 4-6 bladstadium bereikt werd en een eerste groeiregulatie mogelijk is.

Update koolzaad

Ondertussen is ook het koolzaad goed vertrokken in de herfstmaanden. De eerst gezaaide percelen groeien snel dicht en bereiken vlot het stadium waar een eerste groeiregulatie mogelijk is. Deze kan gebeuren met middelen op basis van triazolen, of met groeiregulatoren die we onder andere kennen vanuit de granen, of een combinatie van beide types van actieve stoffen. Hieronder een kort overzicht van enkele mogelijkheden...

1. Triazolen

Tebusip met als actieve stof de triazool tebuconazool heeft een toelating tegen legeren vanaf het moment dat de bloemknoppen zichtbaar zijn. Caramba (metconazool) heeft een toelating tegen phoma in het 4-8 bladstadium. Daarnaast werkt dit middel ook tegen het legeren met een erkenning vanaf de bloemknoppen op de stengel aanwezig zijn.

2. Echte groeiregulatorstoffen (zie ook granen)

Bij deze middelen vinden we Medax Top (mepiquatchloride + prohexadion-ethyl) terug met een erkenning in het najaar vanaf het derde blad ontvouwen is. Dit kan in één volle dosis of

splittoepassing, of in het voorjaar bij het begin van ontwikkeling van zijscheuten. Moddus (trinexapac-ethyl) heeft een toelating in het voorjaar vanaf het moment dat de bloemknoppen zichtbaar zijn.

3. Combinatie

Caryx (metconazool + mepiquatchloride) combineert bovenstaande groepen in één middel en kan je toepassen in het najaar vanaf het 4-8 blad ontvouwen is, of in het voorjaar vanaf het moment dat het eerste internodium zichtbaar is. Ook dit middel kan je toepassen in één volle dosis of via een splittoepassing.

Intrekking van het gebruik van ethefon bevattende producten in koolzaad

Op Europees niveau werd besloten om de maximale residulimieten (MRL's) voor de werkzame stof ethefon te wijzigen. Om overschrijdingen van de nieuwe MRL's te vermijden werd het gebruik in koolzaad van de ethefon-bevattende producten ingetrokken. Concreet betreft dit producten zoals Terpal. Andere toegelaten toepassingen van deze producten wijzigen niet. ■

Noord-Amerikaanse-EU-landbouwconferentie

Transatlantische boerenleiders nemen de maat op

Boeren aan beide kanten van de oceaan staan voor gelijkaardige uitdagingen maar hun politieke en maatschappelijke omgeving verschillen. Oplossingen zijn niet noodzakelijk dezelfde, ook al gaat het in beide gevallen om meer zekerheid, duurzaamheid, veerkracht, innovatie, grond en arbeid, generatiewisseling, lagere kosten en betere prijzen, kortom om rentabiliteit. Ondanks alle verschillen, ook in verdienmodellen en voedselsystemen, vinden boeren en boerinnen van over de hele wereld uiteindelijk elkaar in ... het boer(in) zijn.

Jacques Van Outryve, senior writer / Illustratie: Olivier Heiligers

Smaken verschillen

Boerenleiders uit Canada, de VS, Mexico en de EU komen tweejaarlijks bijeen om de balans op te maken, ervaringen uit te wisselen en moed bijeen te scharen om tegen de boze wereld in te gaan. De 41ste 'North American - EU Agriculture Conference' werd georganiseerd door Copa-Cogeca, de Europese koepel van landbouworganisaties en -coöperaties, waarvan Boerenbond stichtend lid is.

"We zitten allemaal in hetzelfde bootje ook al ligt er een oceaan tussen ons", zei Copa-ondervoorzitter Søren Søndergaard.

De conferentie vond plaats in het Italiaanse Como aan het gelijknamige meer in de Italiaanse Alpen. De Italiaanse landbouwminister Francesco Lollobrigida verwees naar Stresa, gelegen aan

het naburige Lago Maggiore, waar in juli 1958 de grondslagen van het Europees gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) werden gelegd. Voedselzekerheid was toentertijd de aanleiding en doelstelling van het GLB en dat is het vandaag nog steeds.

"We zitten allemaal in hetzelfde bootje ook al ligt er een oceaan tussen ons."

Hij legde als eerste de vinger op een zwakke plek: hoe kunnen we jongeren nog overtuigen om voor een loopbaan in de landbouw te kiezen? Het probleem stelt zich wereldwijd. Hij gaf zelf

het antwoord: "Het is niet dat jongeren niet willen, maar zij zijn op zoek naar een lucratieve sector om hun toekomst uit te bouwen." Dat is landbouw blijkbaar niet.

Lollobrigida zou geen Italiaan zijn mocht hij geen lans breken voor 'smaak'. Echter, smaken verschillen en daar valt niet over te redetwisten. Of toch? Omdat gevreesd werd dat Italianen smaak boven voedselveiligheid zouden stellen werd lang geaarzeld om het Europese voedselagentschap EFSA in de Italiaanse stad Parma te vestigen. Schimmels, gisten en bacteriën vormen de basis van smaak — tenminste, de juiste (lees: goede) micro-organismen. Denk aan kazen, vleeswaren, alcoholische dranken, gefermenteerde producten... Ook Helsinki (Finland) met een meer noordelijke visie op voedselveiligheid was kandidaat.

Van boer tot bord

Tussen Europa en Noord-Amerika zijn meningsverschillen niet anders. Soms zijn zij subtiel, een andere keer fel uitgesproken. Neem bijvoorbeeld het begrip 'voedselveiligheid'. Aan de andere kant van de oceaan heeft voedselveiligheid met het 'product' te maken. Het product op je bord. ▶

Een Canadees melkveebedrijf in British Columbia met de Amerikaanse vulkaan Mount Baker op de achtergrond. De onderlinge afhankelijkheid van Canada en de VS is groot.

Producten moeten voedselveilig zijn. In Europa moet het hele 'productieproces' veilig zijn, product inbegrepen. Dat heet: 'van boer tot bord' en betekent: 'veilig voor mens, dier én milieu'. Amerikanen begrijpen dat niet. Want, wat eet je op? Toch het product, niet het productieproces. Het product kan je gezondheid schaden. Europa zegt: niet alleen het product, ook het

Strikt wetenschappelijk heeft de EU geen (kippen)poot om op te staan.

productieproces kan je schaden. Voor Amerikanen volstaat het dat een product op het einde van het productieproces desnoods met een grove maar veilige borstel voedselveilig wordt gemaakt. Denk aan de behandeling met chloorwater van geslacht pluimvee- of varkensvlees tegen salmonella. Dat mag niet in de EU. Hier moet de hele productieketen salmonellavrij zijn, van moederkip tot filet of kippenbil. De

EU verbiedt dan ook dat Amerikaanse 'chloorkippen' in de EU worden ingevoerd die volgens het Amerikaanse systeem voedselveilig zijn gemaakt. Het argument luidt: 'gelijk speelveld'. Maar strikt wetenschappelijk heeft de EU geen (kippen)poot om op te staan.

Voedselveiligheid anders bekeken

Voeg daar nog aan toe dat Amerikanen, ook Britten, zeer gevoelig zijn voor biologische voedselveiligheid (bacteriën), minder voor chemische voedselveiligheid (residuen, contaminanten, additieven). Je zal Amerikanen nooit rauw of nog bloederig vlees zien eten. Een steak moet voor hen bioveilig zijn, dus goed doorbakken ('well done'). Ze hebben hun spuitbus bij de hand om het vlees nog eens extra te ontsmetten vooraleer het op de barbecue gaat. In de EU wordt een steak vooral 'à point', 'saignant', zelfs 'bleu' gegeten. "Is 'filet américain' dan geen rauw rundsgehakt?" hoor ik je denken. Jazeker, maar dat heeft niets met Amerikanen te maken. De versie van de 'steak tartaar' die in Brussel in de jaren

twintig van vorige eeuw op de markt kwam kreeg de verwijzing naar Amerika gewoon omdat dit in die jaren hip was. Deze verschillen in voedingsgedrag zijn historisch perfect te verklaren.

Verhaal kunnen doen

Europeanen daarentegen zijn uitermate 'chemofoob', hun vrees voor chemicaliën tart elke verbeelding. Door onze sterke vrees voor chemicaliën zoals residuen heeft de EU sneller dan anderen in de wereld grote kuis gehouden in zijn arsenaal gewasbeschermings- en diergezondheidsmiddelen, maar ook in voedingsadditieven zoals kleur en aroma's. De EU stelt zeer scherpe maximale residu-normen (mrl's). In tegenstelling tot de VS waar gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, kleur- en smaakstoffen veel minder in vraag worden gesteld tot dat de huidige Amerikaanse minister van volksgezondheid, Robert F. Kennedy Jr., daar dit jaar opeens met zijn MAHA-project ('Make America Healthy Again') zijn vinger in de boter zet. Zelfs het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

wordt in vraag gesteld. Ongezien voor de VS en de Amerikaanse landbouw. Slechte voeding, vooral ultrabewerkte voeding, ophoping van chemicaliën in de voeding uit het milieu maar ook uit de landbouw zijn volgens de MAHA-commissie oorzaak van chronische

Wie niet wordt beluisterd, kan niet worden gehoord.

kinderziektes en obesitas. Opeens stond niet enkel de voedingsindustrie maar het Amerikaanse landbouwmodel aan de schandpaal. "We hadden er grote moeite mee," zegt Zippy Duvall, voorzitter van de American Farm Bureau Federation. "Maar vandaag, bijna tien maanden later, hebben we geleerd dat

deze aanval ons juist de gelegenheid gaf om ons verhaal te doen en duidelijk te maken waarom wij welke producten in de landbouw gebruiken." De landbouw heeft zijn verhaal kunnen doen. En daar is het een landbouworganisatie vaak om te doen. Want wie niet wordt beluisterd, kan niet worden gehoord.

Handelsbelemmeringen

Europa is altijd al strenger geweest dan anderen voor residuen, contaminanten en additieven in voeding. Denk aan de normen voor PFAS of dioxines. Het spreekt dan ook voor zich dat daarop streng wordt toegekeken bij invoer van producten uit derde landen. Dat brengt ons bij de zogenaamde niet-tarifaire handelsbelemmeringen. Tarieven zijn eenduidig. Maar naast tarieven spelen heel wat niet-tarifaire handelsbelemmeringen een grotere rol in het handelsverkeer. Zij vallen onder het

Amerikaanse soja was al onderwerp van discussie bij de oprichting van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het was toen al 'soybeans for cars'. Dat is het vandaag nog.

Eten als beleving

Amerikanen en Canadezen zien Europese beschermde oorsprongsbenamingen (BOB) als Europese pogingen om de eigen markt af te schermen, hun markten te veroveren en hen namaak te verbieden. Zij begrijpen niet waarom ook zij geen champagne of camembert (meer) mogen maken. In de EU zijn geografische aanduidingen onderdeel van een kwaliteitsbeleid en een antwoord op de globalisering. Zij zorgen voor behoud van platteland en scheppen toegevoegde waarde voor de veelal kleinere landbouwbedrijven. De drie miljoen ton melk voor de Grana Padano wordt voornamelijk opgehaald bij de bergboeren van Noord-Italië. Het recept van deze rauw-melkse korrelige kaas, vandaar de benaming, gaat terug tot Benedictijnse monniken in de Povlakte rond het jaar 1135. Jaarlijks worden 5,6 miljoen kaaswielen (38 kg) geproduceerd in 135 kaasfabrieken verspreid over het gebied. Het aansnijden, of beter gezegd openen, van zo'n kaaswiel gaat met de nodige instrumenten en rituelen gepaard. Eten is ook beleving.

SPS-akkoord binnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO), de toepassing van sanitaire en fytosanitaire maatregelen. Alle landen hebben dergelijke maatregelen om hun eigen bevolking te beschermen (lees: de markt af te schermen) en die kunnen in onderhandelingen worden op- of afgebouwd. Europa heeft er echter best veel en dat werkt op de zenuwen van handelspartners zoals de VS en Canada. Meer zelfs, iedereen is het erover eens dat handel aan regels moet voldoen, ook het bordspel Monopoly heeft een spelreglement, maar voor Canada en de VS moeten die regels 'science based' zijn, wetenschappelijk onderbouwd. Europeanen leggen daar in hun discours over handelsbetrekkingen minder nadruk op want een verbod op chloorkippen, hormonen vlees of ggo's is is niet onomstreden 'science based' te noemen. Hier botsen opnieuw verschillende visies van omgaan met wetenschappelijke resultaten. Enerzijds is er het Europese voorzorgsprincipe ('precautionary principle') en anderzijds het meer Amerikaanse vertrouwelijkheidsprincipe ('familiarity principle'). Het voorzorgsprincipe gaat uit van 'beter voorkomen dan genezen'. Wanneer wetenschap ook maar enige twijfel toont, kan het worden ingeroepen. Amerikanen vertrouwen op de laatste wetenschappelijke bevindingen, de zogenaamde 'last science'. Voeg daar nog aan toe dat in de EU de politiek het laatste woord heeft bij risicobeheer en dat politiek kan afwijken van de wetenschap omdat ook maatschappelijke bevindingen relevant kunnen zijn. Gevolg is dan dat nieuwe ontwikkelingen in de VS sneller worden geïmplementeerd dan in de EU. Maar dat men in de VS soms eens een product terug uit de markt moet nemen zoals het melk hormoon (BST), niet omwille van volksgezondheid maar van dierenwelzijn (mastitis). Het product werd in de EU nooit toegelaten. Echter wie te veel voorzorgen neemt, komt vaak te laat.

© EUROPESE UNIE 2023

Een agro-fotovoltaïsche installatie op een Frans landbouwbedrijf (Picardië) als innovatie én bijverdienste. Zonnepanelen leveren energie, beschermen de teelten en besturen tegelijk een efficiënt irrigatiesysteem.

Wetenschap of emotie

"Regels voor het handelsbeleid moeten op wetenschappelijke bevindingen zijn gestoeld en niet op emoties", zei Keith Currie, voorzitter van de Canadian Federation of Agriculture (CFA). Hij stond dan weer wel achter het Europese standpunt om de multilaterale handelsoverhandelingen in het kader van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) nieuw leven in te blazen, wat dan weer door de Amerikanen werd weggewuifd. Dat handel noodzakelijk is, betwijfelt niemand. Want geen voedselzekerheid zonder handel. Tot nog toe legde de WTO een 'multilaterale' basis waarop bilaterale handelsafspraken konden verder bouwen. Dat is niet langer het geval sinds de VS de stekker uit de WTO heeft getrokken. Vandaag draait alles om bilaterale akkoorden zonder enige vorm van gemeenschappelijk basis. Europees landbouwcommissaris Christophe Hansen maakte in zijn uiteenzetting een rondje langs de verschillende handelsakkoorden en handelsdeals die er momenteel lopen en blikte vooruit op de toekomst. Wat de EU en de VS betreft, hoopt hij nog altijd op een 'zero' voor 'zero'-handelsdeal. Inmiddels mag niet worden vergeten dat de combinatie Canada, de VS en Mexico op zich al één van de machtig-

ste handelsblokken in de wereld is. In 2026 wil Trump trouwens het USMCA, de opvolger van NAFTA, nieuw leven inblazen nadat hij eerder door zijn wederkerige handelstarieven zijn twee Noord-Amerikaanse handelspartners uit elkaar heeft gespeeld. **Meer toegevoegde waarde** Harry Smit van Rabobank was duidelijk: "Voedingsmarkten zullen op wereldvlak blijven groeien. De belangrijkste groei zal echter niet in volume zijn maar in toegevoegde waarde." Die boodschap sloeg aan. Zowel Mexicaanse als Amerikaanse boeren weten dat zij de weg naar meer toegevoegde waarde moeten inslaan. De vraag is alleen wie het meeste voordeel haalt uit die toegevoegde waarde, de boer of de daaropvolgende schakels in de keten. Hier kunnen coöperaties het verschil maken. Toegevoegde waarde bracht ons terug naar het gastland Italië en het smaakpleidooi van de Italiaanse landbouwminister Lollobrigida. Smaak en beleving worden ook als toegevoegde waarde beschouwd. Italië zet al sinds de eerste Europese verordening van 1992 zwaar in op Europese beschermde oorsprongsbenaming (BOB) met tot nog toe 858 van de 3000 Europees erkende streekproducten. Een geografische aanduiding (GI) is een erkend intellectueel

eigendom en als dusdanig beschermd. Op deze manier kan zowel binnen als buiten de EU meerwaarde worden gecreëerd. In Europese handelsakkoorden spelen erkende streekproducten een steeds grotere rol, wat door handelspartners zoals de VS en Canada niet graag wordt gezien. "Waarom zouden we in Texas ook geen Grana Padano mogen maken", liet Zipp Duvall, voorzitter van de grootste Amerikaanse landbouworganisatie, American Farm Bureau Federation, zich ontvallen. Meteen een gevoeligheid die kwam bovendrijven. Er zouden er nog volgen. Lollobrigida wist toen

nog niet dat de Amerikaanse president Trump dertien Italiaanse pastafabrieken een extra handelstarief van 92% wil opleggen bovenop het huidige algemene invoertarief van 15%. Naar verluidt omdat zij in de VS aan dumpingprijzen zouden verkopen. Hij zou er de Amerikanen in de wandelgangen zeker op hebben aangesproken. Amerikanen zitten wat verveeld met het feit dat zij goede landbouwgrondstoffen uitvoeren en vooral voeding invoeren. Waarom van de grondstoffen niet meer zelf voeding maken? Dat is wat Trump beoogt met zijn handelstarieven, maar dat keer je niet in een handomdraai. ▶

© SHUTTERSTOCK.COM

Avocado's zijn voor Mexico het groene goud. De 300.000 hectare avocado's zijn bijna allemaal voor de export bestemd maar hebben ook bos gekost.

Giel Boey
adviseur Internationaal beleid
giel.boey@boerenbond.be

Leren van elkaar

Stelselmatige bijeenkomsten van boerenleiders van beide kanten van de Atlantische Oceaan zijn nuttig. Meer zelfs, ze zijn nodig. We moeten elkaar goed blijven begrijpen en daarom met elkaar spreken. 'Nooit Invullen Voor Een Ander (Nivea)', luidt het gezegde. We kunnen ons een gedacht vormen van hoe boeren elders naar hun overheid, hun maatschappij en hun consument kijken, maar informatie uitwisselen geeft meer inzicht, zeker in turbulente tijden. Het is interessant om oplossingen voor veelal gelijke uitdagingen over de grote plas heen te vergelijken. Denk aan de beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen of het omgaan met droogte. Zij hebben ginds geen GLB zoals wij dat kennen, maar zij zetten andere beleidsinstrumenten en middelen in om hun landbouwsector te ondersteunen. Zo werd onlangs aangekondigd dat de VS inkomsten van de handelstarieven wil gebruiken om zijn boeren te ondersteunen. Of het nu in de EU, Mexico, Canada of de VS is, er zijn altijd gelijkenissen te vinden en dus ook oplossingen. Ervaringen uitwisselen inzake beleid, innovatie, bedrijfsmanagement- en techniek maar ook van welzijn op familiale bedrijven is belangrijk. En, we mogen ons niet tegen elkaar laten uitspelen, wat sommigen misschien graag zouden willen.

"Nuttig én nodig!"

Aan het werk

Dat brengt ons terug naar het begin van ons verhaal en het nabijgelegen Stresa. De Italiaanse landbouwminister verwees ernaar omdat daar in 1958 het Europees landbouwbeleid werd ontworpen. Aan de tafel zaten naast Europees landbouwcommissaris Sicco Mansholt en de toenmalige zes EEG-lidstaten ook vertegenwoordigers van

de landbouworganisaties, onder meer van Boerenbond. Met andere woorden de boeren zaten mee aan de ontwerp-tafel van het Europees landbouwbeleid. Er werd niet over hen, maar mét hen gesproken. Jazeker, het heeft dan nog vier jaar geduurd vooraleer het beleid volledig ingevuld geraakte en het GLB in 1962 van start kon gaan maar er werd geluisterd naar de 'boots on the

ground'. Inmiddels is het maatschappelijk speelveld veranderd. Vandaag zouden daar ook milieu-, klimaat- en consumentenorganisaties aanwezig zijn geweest. Hoe dan ook willen boeren hun verhaal kunnen en mogen doen. Zij willen gehoord worden boven alle andere belangen, toeters en bellen uit wanneer het om hun toekomst gaat. Bij zijn thuiskomst in de VS wachtte Zippy Duvall een koude douche. Door de 'shutdown' van de Amerikaanse overheid en dus ook van het USDA kan de fel bevochten en beloofde noodsteun niet worden uitbetaald. Hij moet zijn leden opnieuw mobiliseren om congresleden en het Witte Huis onder druk te zetten. De Europese boerenleiders moesten nog dringend hun volgende 'flash actie' tegen de Europese voorstellen van het MFK voorbereiden. Ook voor de Canadese en Mexicaanse boerenleiders was het werk op het thuisfront niet blijven liggen. Hun regeringen moesten dringend worden aangespoord om in Washington de Amerikaanse handelstarieven aan te vechten en in Brussel de administratieve rompslomp die de Europese verordening inzake ontbossingsvrije producten oplegt. ■

© JACQUES VAN OUYTVE

Zowel in Canada als in de VS worden runderen zowel intensief in feedlots ('grainfed') als extensief op de prairie ('grassfed') gehouden. Zij worden standaard met hormonen behandeld. "Zoniet valt er niet aan te verdienen," zo luidt het.

Vraag voor de expert van SBB Accountants & Adviseurs

Amelie Grammen, adviseur kenniscentrum SBB accountants & adviseurs

Wat verandert aan de afstandsregels langs waterlopen?

Vanaf 2026 worden de regels rond beschermingsstroken langs waterlopen strenger. Deze aanpassingen vloeien voort uit MAP 7 en zijn opgenomen in de conditionaliteit van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Hoewel de basisregels al in 2025 van kracht gingen, worden ze in 2026 verder verfijnd en uitgebreid. Als landbouwer is het belangrijk om deze veranderingen goed te begrijpen, want ze hebben een directe impact op het gebruik van je percelen.

Wat blijft hetzelfde?

Voor 'roze waterlopen' verandert er niets en moet je dus ook geen beschermingsstrook aanleggen. De bestaande afstandsregels blijven ongewijzigd, wat betekent dat je hier geen bijkomende maatregelen hoeft te nemen. Langs roze waterlopen moet je een 1 meter teeltvrije, 1 meter fytovrije en 5 meter bemestingsvrije zone respecteren.

Wat verandert in 2026?

Voor percelen die grenzen aan 'blauwe waterlopen' uit de Vlaamse Hydrografische Atlas (VHA) zijn er wel wijzigingen. Vanaf 2026 moet op elk perceel langs zo'n waterloop een beschermingsstrook aanwezig zijn van 3 of 5 meter breed. De breedte van die strook hangt af van de ligging, het gebiedstype en de aard van de teelt. In groene bestemmingen en in Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H) wordt een beschermingsstrook van vijf meter verplicht, ongeacht het type teelt of gebied. Die strook bestaat uit één meter teeltvrije zone en vier meter buffer-teelt. De volledige zone moet vrij blijven van bemesting en gewasbeschermingsmiddelen. Ook in agrarisch gebied (en andere gebieden, behalve de groene bestemmingen en SBZ-H), wanneer het gaat om gebiedstype 2 of 3 in combinatie met een nitraat-gevoelige teelt, geldt dezelfde verplichting tot een vijf meter brede strook. In alle andere situaties – zoals bij niet-nitraatgevoelige teelten of bij gebiedstype 0 en 1 – volstaat een beschermings-

strook van 3 meter, bestaande uit 1 meter teeltvrije zone en 2 meter bufferteelt. Ook hier geldt een verbod op bemesting en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Een belangrijke uitzondering blijft van kracht: langs waterlopen en oppervlaktewaterlichamen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) of op hellingen is een bemestingsvrije zone van 10 meter verplicht, ongeacht de andere voorwaarden.

Wat mag (niet) op een beschermingsstrook?

Op een beschermingsstrook mag je kiezen voor spontane vegetatie of een meerjarig buffergewas. Dat kan bijvoorbeeld gras zijn, meerjarige vlinderbloemigen, mengsels met meerjarige vlinderbloemigen of houtige gewassen. Maaien is toegestaan, behalve tussen 15 maart en 15 juli. Op de teeltvrije zone van 1 meter zijn alle bewerkingen het hele jaar door verboden. Het buffergewas mag maximaal één keer om de 3 jaar vernieuwd worden. Gewasbeschermingsmiddelen zijn niet toegelaten op de beschermingsstrook. Enkel pleksgewijze, mechanische bestrijding van probleemkruiden is toegestaan. Ook bemesting is volledig verboden. ■

Ook belangrijk

De beschermingsstroken moeten correct aangeduid worden in de verzamelaanvraag. Ze tellen niet mee voor de bemestingsruimte. Door tijdig je percelen aan te passen en de regels correct toe te passen, vermijd je sancties en draag je bij aan een betere waterkwaliteit. Heb je vragen? Aarzel dan niet om contact op te nemen met je SBB-kantoor of je SBB-consulent. Wij helpen je graag verder.

	Krijg direct inzicht in uw energieverbruik!			Energieoplossingen van A tot Z	VRAAG UW ANALYSE AAN!
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bij Linea Trovata weten we hoe u met oplossingen op maat minder investeert, slimmer aanstuurt en kosten verlaagt. ✓ Ledenvoordeel: Gratis gedetailleerde ontwerp- en rendabiliteitsstudie t.w.v. 850 euro. ✓ Scan de QR-code en zet de eerste stap! 	ENERGIE MANAGEMENT	SOLAR OPLOSSINGEN	BATTERIJ OPSLAG	BEZOEK ONZE VERNIEUWDE WEBSITE www.lineatrovata.com

Van water afvoeren naar vasthouden

De weg naar een weerbaar waterlandschap

'Van afvoeren wanneer het moet naar vasthouden wanneer het kan!' Deze opvallende slagzin van spreker Patrick Willems vat het watersymposium dat op 20 oktober plaatsvond in het gebouw van Leefmilieu Brussel goed samen. Tijdens het symposium lag de nadruk voornamelijk op de buffering van water in zogenaamde sponslandschappen om zo droogtestress en andere negatieve gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan.

Lukas Cuyle, regioconsulent

Tijdens dit symposium dat door Regionale Landschappen, Achitecture Workroom Brussels en de Vlaamse Provincie werd georganiseerd kwamen verschillende sprekers aan bod: speciale VN-gezant en overstromingsdeskundige Henk Ovink, professor Patrick Willems, Antwerps gouverneur Cathy Berckx en Vlaams

minister van Landbouw en Omgeving Jo Brouns. Iedere spreker beklemtoonde een bepaald aspect van het voeren van een goed waterbeleid. De rode draad doorheen de dag was het gegeven van sponslandschappen en de urgentie om effectief een beleid te voeren rond dit thema, dat duidelijke doelen stelt en middelen voorziet.

Los van elkaar verduidelijkten de sprekers dat we voor meerdere uitdagingen staan:

- **Sturing naar vasthouden in plaats van afvoeren.** Traditioneel is veel water direct afgevoerd. Nu is er een paradigmaverschuiving nodig naar vasthouden, infiltreren en benutten van sponseffecten in het landschap;
- **Nood aan beleid en middelen.** Er zijn al veel pilootprojecten, maar het ontbreekt volgens de sprekers aan schaalvergroting, structurering en regie op Vlaams niveau. Er moet nu echt overgegaan worden tot uitvoering, klonk het;

- **Verziltig en zoetwaterverlies.** In Vlaanderen ontstaat zoetwaterverlies enerzijds door droogte en uitstroom, anderzijds door verziltig in kustgebieden en intrusie in drinkwatervoorziening;
- **Droogte én wateroverlast.** Meer droogteperiodes worden afgewisseld met periodes van hevige neerslag en overstromingen, wat leidt tot complexe uitdagingen;
- **Waterkwaliteit.** Bij droogte daalt vaak de waterkwaliteit (stroomafname, opwarming, blauwalgen), wat een dubbele belasting vormt voor landbouw en natuur.

Opvallend was de waarschuwing dat de tijd van experimenteren en losse projecten voorbij is. Het antwoord ligt in grootschalige uitvoering, integratie tussen landschap, waterbeheer en landbouw en in coördinatie op Vlaams niveau. Een robuuste aanpak, met structurele middelen en duidelijke regie, is volgens hen onontkoombaar. Naast de gastsprekers kwamen ook sprekers van verschillende Regionale Landschappen en mensen van op het terrein praktijkvoorbeelden duiden van pilootprojecten waarbij de nadruk vooral lag op het herstel van de bufferfunctie van het landschap.

Niet in sectoren denken

“De waarde van zoetwater is immens”, zei overstromingsdeskundige Ovink tot slot. “Als we blijven denken in sectoren, zullen we verliezen. Maar als we landschap en water wél beter laten samenwerken, kunnen we veerkracht creëren en onze toekomst veiligstellen.”

Belangrijk om te blijven benadrukken is het feit dat de integratie tussen landschap, waterbeheer én landbouw er enkel kan zijn als alle partners mee rond te tafel zitten en actief betrokken worden. Alleen zo kan er een draagvlak gecreëerd worden bij de verschillende actoren. Maarten Raman van Boeren natuur Vlaanderen verwees hier ook naar tijdens zijn deel van de presentatie.

In Oost-Vlaanderen begeleidde Maarten het project ‘Klimaatrobuuste landbouw door stuwen’. In dit project hebben landbouwers in samenwerking met Boeren natuur stuwen geplaatst in een grachtensysteem rond akkers, waardoor water langer op het veld kan blijven. Grondwater wordt aangevuld, en afvoer vertraagd. “Door de landbouwers actief te betrekken, hadden ze niet het gevoel dat hen zaken werden opgelegd. Daardoor was er een veel betere samenwerking en kon de integratie tussen landschap, waterbeheer én landbouw echt plaatsvinden”, aldus Maarten Raman. Laat dit dus een voorbeeld zijn zodat er constructieve samenwerkingen kunnen plaatsvinden tussen de verschillende actoren en men er echt een weerbaar waterlandschap van kan maken, luidde het. ■

LUNCH DATE 1

Webinar 6 november, 12.30 – 13.30 uur

Hoe zit het met het nieuwe protocol?

Toon De Keukelaere
Consulent Dienstbetoon
Boerenbond

Er is een nieuw protocol gesloten met de verschillende bedrijven die ondergrondse leidingen aanleggen en beheren. In dit protocol worden afspraken vastgelegd om bij werken de schade aan landbouwgronden en gewassen te vergoeden. Een actualisering van het vorige protocol uit 2012 was wenselijk geworden om rekening te houden met de evolutie van de markt in een veranderende geopolitieke context. Tijdens de lunchdate gaan we dieper in op de diverse modaliteiten en vergoedingen.

Schrijf je in voor de lunchdate via www.boerenbond.be/lunchdate

BOEREN BOND

vormt

Inspiratiedag biogas bij Inagro

Biogas als motor van circulaire landbouw

In Vlaanderen wordt biogas uit landbouwvergisters momenteel vooral ingezet voor warmte-krachtkoppelingen, maar er zijn nog slimme en potentieel winstgevendere alternatieven. Tijdens de inspiratiedag bij Inagro kwamen drie projecten aan bod: Valeu4Farm, Biogas-Mambo en Klimrek Varkens. Verder kon je inspirerende sessies bijwonen en aansluitend de biogassite van Inagro bezoeken waar onder andere hun biogastractor gedemonstreerd werd.

Tom Dewanckele

Anaerobe vergisting is een natuurlijk proces waarbij er biomassa in een reactor gebracht wordt. Dat kan vloeibaar zijn, zoals drijfmest, maar ook in vaste vorm zoals dikke fractie van mest of bijvoorbeeld oogstresten. De reactor, die gezien wordt als het hart van de installatie, is een volledig anaerobe omgeving, vrij van zuurstof, die ervoor zorgt dat micro-organismen en bacteriën de organische stof omzetten naar biogas. Het buitenste membraan van een pocketvergister zie je altijd bol staan, maar daarbinnen bevindt zich nog een binnenste membraan dat op en neer beweegt, afhankelijk van hoeveel biogas er geproduceerd wordt. Je kan het vergelijken met het opblazen van een ballon.

Digestaat recupereren als Renure

Vanaf een bepaalde druk wordt het biogas naar de wkk gestuurd. Biogas is een mengsel van methaan en CO₂. Het methaandeel, zo'n 50 tot 60%, wordt via de wkk omgezet in hernieuwbare elektriciteit en warmte. Het restpro-

duct van het proces, digestaat, bevat nog steeds stikstof, fosfor en kalium, maar in een beter opneembare vorm voor planten. Dankzij het hogere aandeel ammoniumstikstof is digestaat bovendien een interessante meststof. Nieuw is dat nutriënten uit digestaat steeds vaker worden teruggewonnen in verwerkte vorm. Via technieken zoals membraanfiltratie en 'stripping-scrubbing' kan stikstof gerecupereerd worden als Renure (Recovered Nitrogen from Manure). Recent kreeg Renure op Europees niveau groen licht als potentiële kunstmestvervanger. Zodra de Vlaamse regelgeving is aangepast, opent dit perspectieven om stikstof uit dierlijke mest opnieuw in de landbouwkringloop te brengen en zo het gebruik van fossiele kunstmest te verlagen.

Innovatie in onderzoeksprojecten

De proefinstallatie van Inagro vormt de kern van twee onderzoeksprojecten. Biogas Mambo onderzoekt hoe de methaanconcentratie in biogas kan worden verhoogd, onder meer door

samenwerking met de universiteiten van Leuven en Brussel. Het doel is om CO₂ uit biogas te verwijderen en biomethaan te produceren, dat kan dienen als grondstof voor nieuwe toepassingen zoals microbiële eiwitproductie. Het tweede project, Value4Farm, richt zich op nieuwe conversietechnologieën. Zo wordt de klassieke wkk vergeleken met een microturbine, met minder emissies en een lagere onderhoudsvraag. Daarnaast wordt gewerkt aan in situ-biomethanisering: door waterstof in de reactor te injecteren, wordt extra methaan gevormd uit CO₂. Dit zogeheten 'power-to-gas'-principe biedt mogelijkheden om overtollige zonne- of windenergie tijdelijk op te slaan in de vorm van gas. Met het demonstratieproject 'Klimrek Varkens' krijgen Vlaamse varkenshouders via een klimaatscan en klimaatkoers inzicht in hun klimaatimpact en mogelijke reductiemaatregelen op bedrijfsniveau. Door praktijkgerichte begeleiding en demonstraties op voorbeeldbedrijven wordt de haalbaarheid van klimaatslimme maatregelen tastbaar gemaakt. Zo draagt het project bij

aan een klimaatrobuuste varkenshouderij die voorbereid is op toekomstige regelgeving en marktverwachtingen.

Vrijstelling bouwvergunning kleine pocketvergisters

Tijdens haar toelichting gaf Astrid D'Haene (DLV) een stand van zaken over de vergunningsprocedure voor pocketvergisters. Sinds 2018 zijn bouw- en milieuvergunning samengevoegd tot één omgevingsvergunning, maar beide luiken blijven afzonderlijk beoordeeld. Voor het bouwluik komt er naar verwachting in het voorjaar van 2026 een vrijstelling. Kleine pocketver-

gisters tot 200 m², die enkel bedrijfs-eigen mest gebruiken en op minstens 50 meter van de bedrijfsgebouwen staan, zouden dan zonder bouwvergunning kunnen worden geplaatst. Die versoepeling moet de administratieve drempel verlagen, al blijft een milieuluik altijd verplicht. De vergunningsprocedure duurt momenteel nog zes à zeven maanden. Pocketvergisting wordt immers beschouwd als mestverwerking, met bijbehorende milieueffectbeoordeling en PAS-toets. De installatie mag geen bijkomende ammoniakemissies veroorzaken na 2030 en voorlopig geldt

vergisting nog niet als erkende PAS-maatregel. Er lopen wel dossiers om combinaties met stripping en scrubbing te erkennen, maar die zijn nog in onderzoek. Het digestaat blijft juridisch dierlijke mest en moet aan alle mestregelgeving voldoen, inclusief hygiënisatie. De nieuwe vrijstelling wordt gezien als een stap vooruit, maar de afstandsvereiste van 20 meter tot de perceelsgrens zal voor veel rundveebedrijven een knelpunt blijven.

Biogastractor voor dichtbij

De proefinstallatie bij Inagro werd de voorbije jaren sterk vernieuwd en kon afsluitend ook worden bezocht. Naast de microturbine, de membraanzuivering en de PSA-unit werd ook de New Holland T6.180-methaantrækker voorgesteld. De trekker rijdt op gecomprimeerd biogas met minstens 84% methaangehalte en is qua bediening nagenoeg identiek aan een klassieke dieseltraktor. Het vermogen en de rijnsnelheid zijn vergelijkbaar, al draait de motor iets hoger en warmer. Het systeem gebruikt meerdere hogedruktanks, waardoor de actieradius beperkt is, maar er wel aan een regulier CNG-station kan getankt worden. Veiligheid is belangrijk, want gaslekken kunnen opstijgen, stalling in gesloten ruimtes wordt dus afgeraden. Economisch is het voorlopig haalbaar voor boeren met eigen biogasproductie, maar de kosten voor een tijdelijk tankstation voor de demonstratie van drie maanden waren te hoog. In België rijden nog vooral demo-exemplaren, terwijl in Italië, Frankrijk en Duitsland de techniek al op grotere schaal wordt ingezet. De eerste praktijkervaringen tonen aan dat de techniek potentie heeft, zeker voor boeren die dichtbij huis werken en zelf biogas produceren. ■

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Medegefinancierd door de Europese Unie

Angusvlees aan de top in Engeland

Wie ooit het geluk heeft om Hugh Broom te ontmoeten, zal ongetwijfeld onder de indruk zijn van deze spraakwaterval. Hij is bestuurder bij de de National Farmers Union (NFU), zowat de Engelse boerenbond. Bovendien is hij ook journalist waardoor hij geregeld op de radio te horen is als hij een podcast maakt voor 'Farmers Weekly'. Maar bovenal staat hij aan de leiding van een bedrijf waar kalveren in een eerste fase opgefokt worden. We maakten kennis met hem tijdens de studiereis naar Engeland van de belangencluster Rundvee, afgelopen zomer.

Dirk Audenaert, sectorconsulent

Anguskalveren

In Engeland is de kalvermesterij minder belangrijk. Veel van de kruislingkalveren van melkveebedrijven worden er afgemest tot stieren van 650 kg. Broom staat aan het hoofd van een afmestbedrijf in Surrey, in het zuidwesten van Engeland. Op deze locatie worden stierkalveren aangevoerd vanaf

een leeftijd van 21 dagen en opgefokt tot een leeftijd van 4 à 5 maanden. Ze wegen dan 200 kg. Jaarlijks draaien ze zo een viertal rondes op deze site, met een permanente bezetting van 600 kalveren. De dieren verhuizen daarna naar diverse afmestbedrijven in Engeland waar de stieren verder worden afgemest.

De kalveren die op het bedrijf aankomen worden gewogen en moeten een gewicht halen van 45 kg. Het zijn allemaal kruislingen met een hoornloze Angusstier als vaderlijn en zullen als Angusvlees op de markt komen bij Marks & Spencer. De moeder van het kalf kan zowel een Holstein-melkkoe als een vleeskoe geweest zijn. Op melkveebedrijven wordt zeer veel geseekt sperma ingezet voor de eigen opfok, waardoor een groot deel van de melkkoeien met een Angusstier kunnen geïnsemineerd worden. Angus is daarbij 'het aanbevolen ras' volgens Broom wegens de 7 tot 10 dagen kortere draagtijd, met weinig geboortemoeilijkheden tot gevolg. Broom was niet te overtuigen van de mogelijkheden van het Belgisch witblauw ras als kruisingsras, wegens de zwaardere kalveren en het effect op de koe.

Stipte opvolging kalveropfok

De opfok van de kalveren wordt nauwlettend gevolgd. De kalveren krijgen de eerste 44 dagen op het bedrijf kunstmelk (aan 150 gram poeder per liter melk) via een kalverdrinkautomaat en aanvullend krachtvoer met stro. De eerste 17 dagen krijgen ze melk ad libitum en daarna volgens een vastgestelde curve. Alle stierkalveren worden gecastreerd (met een rubberen ring) en als ossen verder afgemest. De castratie gebeurt voornamelijk omwille van rustigere dieren en beter gemarmerd vlees. Verder is hierover weinig tot geen maatschappelijke discussie. De kalveren gezond houden staat voorop: vaccinatie tegen griep met Risposal, vaccinatie met Bovipast tegen mycoplasma, coccidiosebestrijding via het krachtvoer en verse lucht via open stallen en extra verse lucht met ventilatiebuizen die de lucht vijf keer per uur verversen. In één stal worden een aantal stierkalveren van gekende origine, in samenwerking met 2 KI-organisaties, vanaf 200 kg verder opgefokt. Daarbij wordt per dier de voeropname zeer nauwkeurig gewogen om te kunnen selecteren naar een betere voerefficiëntie. Het rantsoen bestaat uit gras, mais, mineralen, gerst en 3,5 kg krachtvoer. De

Hugh Broom:

“Wij zijn een land dat over de hele wereld handel voert, dus 100% zelfvoorziening is niet nodig.”

Leden van de belangencluster in gesprek met Hugh Broom aan de openfrontstal waar de kalveren aankomen op het bedrijf.

dagelijkse groei van deze stieren wordt automatisch gewogen via een weegbascule die het gewicht van een stier bepaalt in de krachtvoerbox als de dieren met de voorpoten aan de box staan. Verschillen van 15 à 20% geven aan dat hierin wel degelijk verdere genetische selectie mogelijk is. Een groei van 1,4 tot 1,5 kg per dag is haalbaar. De stieren zullen uiteindelijk een O- of een R-klassement halen aan een slachtrendement van een goeie 50%. Op deze manier zoekt men dus bij de kruislingstieren naar bloedlijnen met een beter groeipotentieel.

Brede visie op landbouw

Hugh Broom heeft een nuchtere kijk op heel veel landbouwuitdagingen. De brexit heeft alvast geleid tot een pak minder landbouwsubsidies die aan zijn bedrijf worden uitbetaald. Van de Britse overheid verwacht hij alvast niet dezelfde tussenkomst als van Europa. De milieureisten zijn er wel niet minder op geworden, als dat een verwachting was van de brexit. Engeland is 81% zelfvoorzienend qua rundvleesproductie en Broom vindt dat een correct cijfer. “Wij zijn een land dat over de hele wereld handel voert, daar zijn wij

sterk in, dus 100% zelfvoorziening is niet nodig.” Broom is ervan overtuigd dat de ecologische voetafdruk van de rundvleesproductie een bepalende factor zal worden naar de toekomst toe. Daarbij vond hij een huisvesting op stro een grote potentiële meerwaarde wegens de lage ammoniakuitstoot. Ook voor Bovaer verwacht Broom binnen 18 maanden een toelating voor gebruik bij vleesvee in Europa. Hij ziet daarin nieuwe mogelijkheden. ■

Automatische weging van de stieren aan de krachtvoerbox.

vanaf 15 april tot 10 december. Het grootste deel van de aardbeien groeit in de serre, maar we hebben ook stellingteelt onder koepels buiten.”

Wat trekt jou aan in het beroep?

“Het hele traject van stek tot aardbei tot een goed einde brengen geeft veel voldoening. Het totaalpakket spreekt mij enorm aan. Ik geniet van de vrijheid als zelfstandige en het veelzijdige. Ik volg uiteraard de teelt van nabij op, maar ook de techniek errond, de machines en het watermanagement doe ik graag. Het is een uitdaging om te gaan met de grillen van de natuur. Hoe pas je het management aan aan het weer? Doordat we zowel binnen als buiten aardbeien telen, kunnen we afhankelijk van de weersomstandigheden onze arbeid plannen. Bij te warm weer binnen gaan we naar buiten; bij te veel regen gaan we terug naar de serre. Ook werken met personeel is een hele uitdaging.”

Onder het label ‘Prinsheerlijke aardbeien’ hebben jullie ook een hoeve-automaat.

“Onze eerste automaat hebben we gehuurd met koopoptie, omdat we niet wisten wat we konden verwachten. De

automaat is nooit meer weggegaan. De coronaperiode gaf een boost voor de verkoop via de automaat, die daarna nog een blijvend effect heeft gehad. De rechtstreekse feedback van de klanten is hartverwarmend. Mensen bedanken ons om aardbeien voor hen te telen – we zijn hier tamelijk uniek in de streek – en ik bedank de mensen om te komen. De meerderheid van de aardbeien gaat naar BelOrta. Iedere dag vertrek ik om halfvier’s ochtends met de vrachtwagen. Als de ochtendspits begint ben ik terug thuis.”

Hoe zie je de toekomst voor de sector?

“Ik heb zelf geen opvolger, maar ben optimistisch voor de sector. We evolueren steeds verder richting de principes van de biologische teelt en ik ben ervan overtuigd dat we die binnen enkele decennia zullen benaderen. Biologische bestrijding van spint en trips lukt nu al vrij aardig. De nieuwe rassen worden ook robuuster. Alleen in de positie van het kleine familiale bedrijf maak ik mij soms zorgen. Grote bedrijven kunnen veel makkelijker de kosten van administratie en extra regelgeving opvangen. Op een klein bedrijf moet de teler het allemaal zelf doen.” ■

Paul Verhasselt: “Het hele traject van stek tot aardbei tot een goed einde brengen geeft voldoening.”

“De afwisseling en de vrijheid spreken me enorm aan”

In de jaren 90 begonnen Paul Verhasselt (59) en Christine De Prins (58) van op een leeg veld de uitbouw van een groente- en zachtfruitbedrijf. Wat begon met sla, evolueerde zo’n tien jaar geleden naar een sterke focus op aardbeien. We zijn allebei bijzonder trots dat we elk jaar, vertrekkend van een klein stekje, opnieuw kunnen uitgroeien tot onze bekende ‘prinsheerlijke aardbeien’.

Ivan De Clercq

Paul komt niet uit de land- en tuinbouw maar volgde in Geel een graaduaat landbouw, richting serregroenten en sierteelt. Getriggerd door jonge docenten kreeg hij interesse in de teelt van aardbeien. Toch koos hij na zijn militaire dienst voor een kropslabedrijf op een oppervlakte van

8000 m². “We bouwden onze serres zo dat ze geschikt waren voor verschillende teelten. Over de rentabiliteit van een slabedrijf was er toen weinig bekend. We zorgden dat we mee waren met de recentste evoluties en investeerden vrij vroeg in oogstbanden en later in een plantmachine.

Toen fusarium in 2016 lelijk huishield in de sector werden ook wij getroffen door de verwelkingsziekte. Het deed ons besluiten om voor twee derde over te schakelen naar stellingteelt aardbeien en een derde slasoorten, en daar hebben we nog geen spijt van gehad.

Hoe ziet jullie teeltplan eruit?

“Begin oktober planten we lollo bionda-sla in de vollegrond. Deze oogsten we vanaf 10 à 15 december. Op dezelfde grond volgt een tweede ronde sla die we oogsten tot 15 april. Ondertussen hebben we de aardbeiplanten opgekweekt, waarbij we vertrekken van stek. In januari worden deze planten opgeplant. We oogsten de aardbeien

Wie?

Paul Verhasselt (59) baat samen met zijn vrouw Christine De Prins (58) een sla- en aardbeibedrijf uit. Daarnaast telen ze af en toe ook andere groenten voor de professionele zaadproductie. Ze hebben drie kinderen: Lauranne (33), Lotte (31) en Pieter (28).

Toekomstdromen?

“Opvolging hebben we niet. Het is niet meer aan ons om te investeren in bijvoorbeeld een mobielegotensysteem, al is dat zeker de toekomst. We willen nog enige tijd verder doen en het werk werkbaar houden voor onszelf.”

Waarom lid?

“Boerenbond is een krachtige organisatie die achter de leden staat. Binnen Boerenbond kan je terecht bij mensen met kennis van zaken. Zelf heb ik ervaring in het provinciaal bestuur, nu zetel ik nog in de regiораad als ondervoorzitter en ben ik voorzitter van de lokale bedrijfs-gilde. Dankzij Boerenbond zijn we mee met de actuele thema’s.

“We evolueren steeds meer richting de principes van biologische teelt.”

Meer zien?

Wil je meer zien en horen over de passie van Paul, scan dan deze QR-code.

Wim Hubrechts, coördinator duurzaamheid bij BelOrta (zesde van links) op het VN-forum in New York.

BelOrta inspireert als duurzaamheidsambassadeur

De Verenigde Naties (VN) riepen 2025 uit tot Internationaal Jaar van de Coöperaties. Met de slogan ‘Coöperaties bouwen een betere wereld’ benadrukt de VN hoe coöperaties de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN helpen invullen. We gingen langs bij BelOrta dat in 2024, samen met negen andere Vlaamse bedrijven, van de VN de erkenning ontving als SDG Ambassador.

Anne-Marie Vanbeenberghe, consultant Coöperatief Ondernemen en Samenwerking

In 2015 lanceerde de VN het concept van 17 duurzaamheidsdoelstellingen (*sustainable development goals* of SDG's). Daarmee wil de VN wereldwijd inzetten op een betere wereld met aandacht voor de mens en zijn omgeving. Er werden doelstellingen vastgelegd met focus op 2030. Omdat de VN een politiek forum is waar de 193 lidstaten elkaar vinden rond onder andere vrede en veiligheid, kunnen de SDG's maar gerealiseerd worden als ook bedrijven zich achter de 17 duurzaamheidsdoelstellingen scha-

ren. VOKA, het Vlaams netwerk van ondernemingen, heeft dit vastgepakt en begeleidt bedrijven in de uitrol van de SDG's. Daarbij roept VOKA de hulp in van CIFAL Flanders, dat een link heeft met de VN.

10 Vlaamse SDG Ambassadors

Zo kon VOKA in 2024 tien Vlaamse bedrijven uitroepen tot SDG Ambassador. Met deze internationale erkenning worden die bedrijven beloond voor hun inspanningen die ze leveren rond de duurzame ontwikkelingsdoelen.

BelOrta is een van hen. Daarmee behoort BelOrta tot een exclusieve club van bedrijven die in Vlaanderen én wereldwijd de koppen bijeen steken rond duurzaamheid. Ze leren van elkaar, inspireren elkaar, implementeren nieuwe ideeën en dragen uit wat ze doen.

Als coöperatie zet BelOrta in op gezonde voeding (SDG 2 en 3). Overschotten worden voorkomen en als ze er zijn, gaan ze via de Voedselbanken en andere organisaties naar mensen in armoede (SDG1 en 12). BelOrta scoort hoog voor de SDG 17: partnerschap om de doelstellingen te bereiken. Zoals elke coöperatie is BelOrta immers een bundeling van krachten. Tuinders brengen hun producten samen naar de markt. Maar BelOrta werkt ook samen binnen het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT) waar alle tuinbouwcoöperaties samen inzetten op de diverse duurzaamheidsdoelstel-

lingen. Door deel uit te maken van het VOKA-netwerk van SDG-ambassadeurs leert BelOrta van andere bedrijven, die actief zijn in andere sectoren, hoe zij grenzen verleggen.

Hoe ga je te werk?

Als we Wim Hubrechts, coördinator duurzaamheid bij BelOrta, vragen hoe je best van start gaat, is zijn antwoord eenvoudig: “Zeg wat je doet. Vlaamse bedrijven zijn internationaal gezien voorlopers op veel vlakken. We zeggen alleen te weinig wat we doen.” Daarom startte BelOrta dit jaar met een duurzaamheidsmonitor bij haar leden. Een nulmeting die in kaart brengt wat er nu gebeurt. De vennoten die deelnamen kregen achteraf een rapport waarin ze hun eigen inspanningen konden spiegelen aan die van ‘de groep’. “Als je in kaart brengt wat je allemaal doet, kan je stappen vooruit zetten”, vult Hubrechts aan. “Benoem waar je op wil werken.” Zo heeft de coöperatie zelf veel aandacht voor beter verpakkingsmateriaal en wil BelOrta een goede werkgever zijn (SDG 8). Geen goed product of goede service als de werknemers zich niet goed voelen. Dit trekt de coöperatie ook door naar haar vennoten door te wijzen op het belang van een sociale audit en aandacht voor arbeidsveiligheid. “Maar we proberen

ook onze telers waar mogelijk administratief te ontzorgen. Wij maken de afrekening en helpen hen onder meer bij het behalen van certificaten en bieden het digitale teeltregistratiesysteem Care4Growing aan.”

Wim Hubrechts mocht in juli deelnemen aan het High Level Political Forum van de VN. Het toegangsticket wist BelOrta te bemachtigen dankzij haar sterk dossier. De inspanningen die we hoger aanhaalden, waardoor BelOrta inzet op meerdere SDG's, brachten Wim naar New York. Onder de indruk van de VN-werking (en het VN-gebouw) maar nog meer onder de indruk van het onderliggend netwerk van organisaties die de link leggen tussen de politieke wereld die de VN vertegenwoordigt en de bedrijven wereldwijd motiveren hem in zijn dagelijkse werking. De inspiratie die hij elders opdoet, vertaalt hij naar de eigen werkvloer. “Binnen BelOrta hebben wij een duurzaamheidswerkgroep waarin collega's uit de verschillende afdelingen en van de verschillende sites zetelen. Duurzaamheidsinspanningen moeten immers ingebed zijn in de hele werking van ons bedrijf.”

SDG's bij de coöperatie én coöperanten

De SDG's als begrip zijn de telers niet

echt bekend, maar Hubrechts is er wel van overtuigd dat alle leden van BelOrta zich bewust zijn van het belang van duurzaamheidsinspanningen. “Elke tuinder pakt dat op zijn manier vast. Waar BelOrta kan, helpt de coöperatie de individuele telers (SDG 4). “Ontzorgen van de leden doen we al langer op meerdere manieren. De verkoop van de producten blijft onze basiswerking maar ondersteunen bij de selectie van rassen, het kistensysteem, het aanleveren van verpakkingen op basis van gerecycleerd materiaal, tot het aanreiken van recepten via sociale media wat voedselverspilling voorkomt (SDG 12) zijn voorbeelden van hoe de coöperatie grenzen verlegt.” Op 23 oktober organiseerde VOKA de Dag van het Duurzaam Ondernemen. BelOrta begeleidde er de workshop ‘hoe partnerschappen helpen om duurzaamheid te accelereren’. Wim heeft er vooral de nadruk gelegd op de kracht van coöperatief ondernemen, op die unieke vorm van samenwerken waar democratie, gelijkwaardigheid en transparantie centraal staan. En zo illustreert de werking van onze agrarische coöperaties perfect het thema van het Internationaal Jaar van de Coöperaties: coöperaties maken een betere wereld. Dat doen ze, voor producent en consument. ■

De 10 Vlaamse SDG Ambassadors, erkend door de VN

- Elep
- LRM
- Willemen Groep
- Smulders
- Allnex
- Fruit At Work
- DNS Belgium
- BelOrta
- Upgrade Estate
- Center Parcs

Alle provincies

Webinar: klauwgezondheid op bedrijfsniveau, meten om te verbeteren

- Spreker: William Davy
- 30 oktober, 20.30 uur
 - Onlinevorming
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Aanvullende opleiding fytolientie: bloemenranden succesvol inzetten in de strijd tegen plagen

- Sprekers: Joachim Moens, Felix Wäckers
- 30 oktober, 20 uur
 - Onlinevorming
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Antwerpen

Tewerkstelling in de pluimveehouderij

- Spreker: Soetkin Crabbe
- 30 oktober, 19.30 uur
 - Boerenbond, Geel
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via kurt.janssens@boerenbond.be
- Prov. Vakgroep Pluimvee en Kleinvee Antwerpen - Brabant*

Basisopleiding Fytolientie P1

- Spreker: Gert Van de Moortel
- Start 3 november (4 halve dagen)
 - Proefcentrum Hoogstraten, Meerle
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolientie P1 Roemeens

- Sprekers: divers
- Start 3 november (4 halve dagen)
 - Proefcentrum Hoogstraten (Meerle), Meerle
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Artificiële Intelligentie: pluimvee

- Spreker: Freya Vynck
- 6 november, 19.30 uur
 - Boerenbond, Geel
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via kurt.janssens@boerenbond.be
- Provinciale Vakgroep Pluimvee en Kleinvee Antwerpen - Brabant*

Limburg

Inspiratieavond bedrijfsovername: een potentiële bedrijfsopvolging, waar beginnen?

- Spreker: Anne-Marie Vangeenberghe
- 4 november, 20 uur
 - Watt 17, Heusden-Zolder
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolientie P1 Roemeens in Sint-Truiden

- Spreker: Gert Van de Moortel
- Start 5 november (4 halve dagen)
 - PC Fruit, Sint-Truiden
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolientie P1 Punjabi in Sint-Truiden

- Spreker: Gert Van de Moortel
- Start 5 november (4 halve dagen)
 - PC Fruit, Sint-Truiden
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant

Online: Actualiteitenvergadering regio Oost

- Spreker: Leander Hex
- 3 november, 13 uur
 - Onlinevorming
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via leander.hex@boerenbond.be
- Boerenbond*

Managementcursus varkenshouderij regio Oost

- Spreker: Mieke Vanderstraeten
- Start op 4 november
 - Redingenhof, Boutersem
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Oost-Vlaanderen

Basisopleiding Fytolientie P1 in Destelbergen

- Spreker: divers
- 3 november, 8 uur
 - Viaverda, Destelbergen
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Basisopleiding Fytolientie P1 Roemeens in Destelbergen

- Spreker: divers
- 3 november, 12.30 uur
 - Viaverda, Destelbergen
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Drinkwaterbehandeling in de veeteelt

- Spreker: Gemma Willems
- 4 november, 13 uur
 - Parochiezaal Bassevelde, Assenede
- Boerenbond*

KI-praktijkcursus

- Sprekers: Sam Van De Voorde, Gino Van Moer
- Start 4 november
 - Boerenbond, Sint-Denijs-Westrem
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Provinciale Vakgroep Melkvee Oost-Vlaanderen*

Wat met zonevreemde wijzigingen?

- Spreker: Kris Peeters
- 5 november, 19.30 uur
 - Hof Bel'Ami, Hansbeke
- Provinciale Vakgroep Pluimvee en Kleinvee Oost-Vlaanderen*

Fytobijscholing: correct werken met een spuittoestel in de serre

- Spreker: Gert Van de Moortel
- 6 november, 19.30 uur
 - De Rode Poort, Beveren-Waas
- Wase Tuindersgilde*

West-Vlaanderen

Basisopleiding Fytolientie P1 Oekraïens in Dentergem

- Spreker: divers
- 5 november, 12.30 uur
 - Wolfcarius Christ, Wakken
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

Inspiratieavond bedrijfsopvolging: een potentiële bedrijfsopvolging, waar beginnen?

- Spreker: Anne-Marie Vangeenberghe
- 6 november, 20 uur
 - O'Forty Meeting Lab, Oostkamp
 - Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
- Boerenbond*

fyto licentie

Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytolientie.

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Allerheiligen ... hoopvol herinneren

De herfst heeft zijn hoogtepunt bereikt. De velden zijn leeggetrokken, de oogst is binnen en de natuur trekt zich langzaam terug voor de winterrust. November begint met Allerheiligen, een dag die ons stil maakt bij wie ons voorgingen, of ze nu 'heiligen' waren in de kerkboeken of gewoon goede, hardwerkende mensen die met hun voeten in de klei stonden. Voor boeren en tuinders, is dit een tijd van dubbele bezinning. Zij zien het sterven en de stilte in de natuur, maar weten tegelijk: deze rust is geen einde. Het is de onzichtbare, noodzakelijke voorbereiding op nieuw leven. Onder de koude, donkere aarde ligt de belofte

van de volgende lente, krachtig en geduldig te wachten. Zo is het ook met degenen die we missen. Hun leven, hun werk, hun wijsheid over het land en de seizoenen is niet verdwenen. Het zit in de grond van ons bestaan. Het leeft voort in de manier waarop de ploeg wordt gekeerd, de planten worden verzorgd en de verhalen worden doorverteld. De oogst van hun leven – hun liefde, hun zorg, hun veerkracht – blijft voor altijd in onze geschiedenis geschreven. Allerheiligen is een hoopvol feest. Het herinnert ons eraan dat het menselijke bestaan, net als de cyclus van zaaien en oogsten, geen rechte lijn is

die stopt, maar een eeuwige kringloop van geven en ontvangen, van sterven en nieuw leven. Laten we deze dagen de stilte omarmen. Laten we hen herinneren met dankbaarheid, niet met zwaarmoedigheid. En laten we met het geloof in het hart weten: geen enkel goed zaad gaat ooit echt verloren. Het draagt altijd, op een andere manier, nieuwe vrucht. ■

Monika Van den Perre, Catechesehuis vzw

“Het menselijke bestaan is een eeuwige kringloop van geven en ontvangen.”

Antwerpse bestuursleden tuinbouw bezoeken sorteerloods Den Berk Délice

BOERENBONDSTRUCTUREN De provinciale vakgroepen Glasgroenten en Openluchtgroenten van Antwerpen organiseren jaarlijks een contactvergadering voor de bestuursleden van de studiekringen. Deze bijeenkomst wordt traditioneel gekoppeld aan een bedrijfsbezoek. Dit jaar kregen de deelnemers een blik achter de schermen in de sorteerloods van Den Berk Délice in Hoogstraten.

Tijdens het bezoek werden we ondergedompeld in de werking van de sorteerloods van Den Berk Délice. In de zomer verwerken ze tijdens de aanvoerpieken tot 100 ton tomaten per dag. Die zijn afkomstig van de 90 ha aan Vlaams serreareaal van Den Berk Délice en de vestiging in Marokko. Er zijn verschillende lijnen in de sorteerloods waar de tomaten in een mix aan verpakkingen verpakt worden. Sommige worden rechtstreeks in de serre in de eindverpakking geogst.

5 S-principe

Efficiënt werken is voor Den Berk Délice cruciaal. Daarom wordt er ook veel aandacht besteed aan de manier waarop de arbeid er wordt georganiseerd. Zo focussen ze onder andere op *lean* werken en passen ze het 5S-principe toe. De 5 verschillende S'en zijn: scheiden, schikken, schoonmaken, standaardiseren en standhouden.

Deze oefening helpt om verspillingen zoals overbodige verplaatsingen en tijdverlies van personeel te vermijden. Gereedschap dat vaak gebruikt wordt, krijgt daarom een vaste plek dicht bij de werkpost. Nadat alle benodigdheden logisch zijn georganiseerd, worden ze ook fysiek vastgezet op hun plaats en regelmatig schoongemaakt. Er wordt proactief gecontroleerd of alles goed functioneert. Elke taak is gestandaardiseerd: via steekkaarten, opgesteld door de medewerkers zelf, worden de handelingen duidelijk omschreven. Werknemers kunnen voortdurend verbeter suggesties aanbrenge. Zo wordt het systeem samen geëvalueerd en continu bijgestuurd.

Belang van hygiëne

Hygiëne is enorm belangrijk in het bedrijf om insleep van virussen zoals bijvoorbeeld ToBRFV te vermijden. In de sorteerloods wordt er dus sterk gefocust op een goede hygiëne. Er worden maatregelen genomen voor werknemers én bezoekers, maar zeker ook voor het gebruikte materiaal. Zo staat er aan de sorteerloods een eigen waslijn waar de lege tomatenkisten volledig gereinigd worden alvorens ze terug naar de productiebedrijven vertrekken. De kisten krijgen verder een label zodat duidelijk is van welk productiebedrijf de kist komt en naar welk bedrijf ze opnieuw kan vertrekken.

De kisten blijven immers gescheiden per bedrijf. Daarnaast worden de wanden en de vloer van de vrachtwagens ook goed gedesinfecteerd, tot de wieltjes van de transpalet toe.

Inspiratie programma studiekringen

Tijdens de contactvergadering tuinbouw wisselen de verschillende besturen van de studiekringen ervaringen uit over het programma van het voorgaande werkingsjaar. Zo leren de besturen van elkaar welke vormen interessant zijn en wat ze misschien beter wel of niet op de planning zetten in het komende werkjaar. De studiekringen vinden onderlinge uitwisseling zeer belangrijk en leren tijdens deze vergadering steeds meer over elkaars werking en aanpak. Zo ontstaat een kruisbestuiving die er elk jaar opnieuw voor zorgt dat er voor de Antwerpse groentetelers een interessant vormingsprogramma klaarligt. Het was een boeiende en inspirerende avond, de besturen gaan nu verder aan de slag met het uitwerken van de verschillende programma's van de studiekringen. Bedankt ook aan Den Berk Délice om ons te ontvangen! ■

Karliën Van den Broeck en **Christien Miroir**, sectorconsulenten

Basisopleiding fytolientie P1 Roemeens

VORMING Wie de basisopleiding fytolientie P1 Roemeens succesvol beëindigd heeft, kan een fytolientie P1 aanvragen. Hiermee mag je gewasbeschermingsmiddelen gebruiken onder het gezag van iemand met een licentie P2 of P3. Deze opleiding wordt gegeven in het Nederlands met simultaanvertaling naar het Roemeens.

Inhoud

Tijdens deze opleiding van 16 uur in Sint-Truiden (op 5, 7, 12 en 14 november) leer je hoe je gewasbeschermingsmiddelen correct moet gebruiken en met welke voorzorgsmaatregelen je rekening moet houden. Tijdens de opleiding komen volgende onderwerpen aan bod: wetgeving, gewasbeschermingsmiddelen, risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, correct gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, eerste hulp bij vergiftiging en toegepaste gewasbescherming bij de voornaamste onkruiden, ziekten en plagen. Na de opleiding leg je het examen af op een van de acht examenlocaties in Vlaanderen. Ben je geslaagd, dan kan je via www.fytoweb.be je fytolientie aanvragen.

Praktisch

De basisopleiding kost 420 euro en duurt vier halve dagen. Afzonderlijk wordt 200 euro extra aangerekend voor de vertaling. Deze cursus komt in aanmerking voor tussenkomst van EduPlus, de kennisportefeuille landbouw of de kmo-portefeuille. De cursus vindt plaats op 5, 7, 12 en 14 november van 8 tot 12 uur. Meer info via vorming@boerenbond.be of op 016 28 61 10. ■

Peter Bruggen, provinciaal secretaris
peter.bruggen@boerenbond.be

Landbouwers praten bij met gemeentebestuur Hamont-Achel

ONTMOETINGSMOMENT Op 16 oktober nodigden de besturen van bedrijfsvereniging Hamont-Achel en Groene Kring Pelt het gemeentebestuur van Hamont-Achel uit voor een ontmoetingsmoment op pluimveebedrijf De Kiekoet. Voorzitter Marc heette iedereen van harte welkom. Daarna gidste bedrijfsleider Frits de groep door zijn bedrijf. Er werd stilgestaan bij heel wat uitdagingen waar zowel de bedrijfsleider als de sector voor staan: vergunningen, stikstof, prijszetting ... Na de rondleiding volgde een korte uiteenzetting over landbouw in Hamont-Achel en werd er nog bijgepraat met een broodje en een drankje.

Door in dialoog te treden leren de burgemeester en schepenen meer over de landbouwsector in Hamont-Achel én kunnen de landbouwers aandachtspunten geven voor een beleid dat rekening houdt met de behoeften van de landbouwgemeenschap. In de gemeente lagen er de laatste tijd heel wat syndicale dossiers op de plank, het was dus fijn om deze keer in een informelere setting samen te komen. Een geslaagde middag, voor herhaling vatbaar! ■

Machteld Steensels, regioconsulent
machteld.steensels@boerenbond.be

Bedrijfsleider Frits praat vol passie over zijn stiel en beantwoordt de vele vragen.

Neem ook jij deel aan Dag van de Landbouw 2026?

OPROEP Vorige maand vond alweer een succesvolle editie plaats van Dag van de Landbouw, een beproefd recept dat we ook in 2026 weer zullen organiseren op de tweede zondag van september. We blikken terug op de editie van dit jaar met Karlien (familie Dehertogh, Boutersem) en met Ann (familie De Beuf-Van Vreckem, Vollezele).

Karliën ontmoeten we midden in de aard-appelloogst. Terwijl de sorteerband ratelt, maar even neemt ze de tijd om haar handschoenen uit te trekken en met een glimlach terug te blikken op hun deelname. Net voor 'Vollezele leeft' en de 'Dag van het Brabants Trekpaard', kon Ann nog wat tijd maken om onze vragen te beantwoorden.

Wat overtuigde jullie om deel te nemen?

Karliën: "Eigenlijk zaten we met ons bedrijf op een punt waarop we voelden: we zijn trots op wat we doen, en dat willen we tonen. Dag van de Landbouw was daarvoor het perfecte moment. Daarnaast speelde het enthousiasme van de consultants een grote rol – zij geloofden in ons verhaal en gaven dat extra duwtje in de rug."

Ann: "We wilden het beroep van landbouwer in de kijker zetten maar ook onze Belgische trekpaarden. Doordat we op onze stoeterij naast trekpaarden ook een akkerbouwbedrijf hebben, konden we een divers aanbod tonen."

Hoe verliep de organisatie, samen met Boerenbond en de gemeente?

Karliën: "Het draaiboek dat we van Boerenbond kregen, was echt een enorme hulp. Alles stond erin: van praktische afspraken tot communicatietips. Bovendien konden we altijd rekenen op de consultants voor advies en ondersteuning. Dat gaf een goede houvast tijdens de voorbereiding. Ook onze gemeente was superenthousiast. Ze dachten mee na, hielpen waar mogelijk."

Ann: "We organiseerden de Dag van de Landbouw samen met Groene Kring Zuid-Pajottenland. Ook met de gemeente Pajottegem verliep alles vrij vlot. We mochten ook mooie flyers, affiches en dergelijke ontvangen om onze deelname te promoten! Het grote spandoek met onze foto zullen we een mooie plaats geven."

Hoe verliep de dag zelf?

Karliën: "Het was fantastisch. Bastiaan en ik, maar ook onze ouders, hebben er enorm van genoten. Op aanraden van de consultant hebben we ervoor gezorgd dat we zelf geen taken meer hadden. Alles was goed voorbereid, en dat gaf ons de ruimte om écht aanwezig te zijn."

Ann: "De dag is voorbijgevlogen. We hadden wel wat volk verwacht omdat het niet een typisch landbouwbedrijf is met melk- of vleeskoeien, maar we hadden nooit verwacht dat er zo veel volk zou komen. We denken dat de grote opkomst ook te maken had met het feit dat er voor de kinderen voldoende randanimatie was."

Heb je tips of een boodschap voor toekomstige deelnemers?

Karliën: "Gewoon doen. Het vraagt wat voorbereiding, maar het is het allemaal waard. Je maakt prachtige herinneringen en voelt de trots voor je bedrijf. Laat je goed omringen door de juiste mensen zodat jij op de dag zelf kunt genieten." ■

Lukas Cuyle en Mieke Huyck, regioconsultanten

Familie Dehertogh, Boutersem.

Familie De Beuf-Van Vreckem, Vollezele.

Schrijf je nu in

Wil jij zelf eens deelnemen met jouw bedrijf? Heb je zin om ook eens een dag met jouw bedrijf in de spotlights te staan? Dat kan tijdens Dag van de Landbouw op 13 september 2026. Neem dan zeker contact op met een van de consultants in jouw streek of stuur een mailtje naar info@dagvandelandbouw.be.

Met boeren- verstand weer rust in je hoofd

WELZIJN Land- en tuinbouwers hebben een uniek beroep, maar dat brengt ook uitdagingen mee die veel van hun doorzettingsvermogen vragen. Daarom nodigt Boerenbond alle leden uit voor een inspirerende vormingsavond. Deze praktische vorming met als thema 'Verzorg je bedrijf, maar ook jezelf' helpt je om met meer rust en harmonie werk en welzijn te combineren.

Wat kun je verwachten?

Tijdens deze interactieve sessie zal Melanie Van Raaij, consulente Ondernemerschap bij Boerenbond, waardevolle inzichten delen die je helpen niet alleen je bedrijf, maar ook jezelf beter te verzorgen. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere:

- **Piekergedachten beheersen:** leer technieken om je gedachten te kalmeren en focus te houden op wat belangrijk is;
- **Time management:** ontdek manieren om je tijd zo efficiënt mogelijk in te delen zonder overweldigd te raken;
- **Verbindende communicatie:** ontwikkel vaardigheden om op een positieve manier met werknemers, collega's en familie te communiceren;
- **Grenzen stellen:** leer hoe je op een gezonde manier nee zegt zonder je schuldig te voelen.

Praktische informatie

De vorming vindt plaats op 13 november om 20 uur in de Waelhoeve - Farmfun, Barelstraat 16 in Aalter. Deelnemen is gratis. Inschrijven kan via de QR-code en is verplicht. ■

Maarten Stuer, provinciaal secretaris
maarten.stuer@boerenbond.be

Boerenbond actief in nieuwe Stedelijke Adviesraad Ondernemen Gent

VERTEGENWOORDIGING De Stad Gent heeft de Stedelijke Adviesraad Ondernemen opgericht, een platform waar ondernemers en economische organisaties samenkomen om het stedelijk economisch beleid mee vorm te geven. Boerenbond is trots om deel uit te maken van deze raad, die op 15 oktober voor het eerst samenkwam. Op de oproep van de stad om zes ondernemers aan te duiden, reageerden maar liefst 72 kandidaten. Uiteindelijk werden zes diverse profielen geselecteerd, die samen met tien economische organisaties de raad vormen. Boerenbond wordt hierin vertegenwoordigd door Loes Dewulf.

Doelstelling en samenstelling

De Stedelijke Adviesraad Ondernemen telt 16 leden en zal de stad Gent adviseren over het economisch beleid en de impact ervan op ondernemers. Dit gebeurt zowel op vraag van het stadsbestuur als op eigen initiatief. De

raad komt zes tot tien keer per jaar samen. Voor Boerenbond is deze raad een belangrijke stap in het versterken van de stem van ondernemers in het beleid. We willen constructief meedenken over hoe Gent een ondernemingsvriendelijke stad kan blijven, met aandacht voor administratieve vereenvoudiging, ruimte voor groei en vertrouwen in het ondernemerschap. Naast Boerenbond maken ook Unizo, Voka, Embuild, Gentrepreneur, Microstart, Agoria, Comeos, North Sea Port en Vliegwielen deel uit van de raad. De zes verkozen ondernemers zijn actief in uiteenlopende sectoren, van technologie tot retail en industrie. Tijdens de eerste vergadering werden Thomas Kindt (Unizo) en Jolien Coenraets (Gentrepreneur) verkozen tot respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter. ■

Loes Dewulf, regioconsultant
loes.dewulf@boerenbond.be

Gent heeft de Stedelijke Adviesraad Ondernemen opgericht, waar ondernemers als Loes Dewulf van Boerenbond samenwerken aan stedelijk economisch beleid. Zestien leden adviseren de stad meerdere keren per jaar.

Meld je aan voor inzameling medisch afval

INZAMELACTIE De zesmaandelijks inzameling van medisch afval kende in juni - ondanks het regenachtige weer op sommige locaties - weer een groot succes. Een zestigtal nieuwe deelnemers meldten zich aan en meer dan 650 lege containers werden afgeleverd. Dat betekent dat er weer heel wat afval zal kunnen worden opgehaald de komende winter. Medisch afval dat achterblijft op landbouwbedrijven als gevolg van het uitvoeren van bepaalde diergeneeskundige handelingen moet op een verantwoorde manier worden afgevoerd. Dit betekent dat je er niet zomaar mee naar de glascontainer of het containerpark kan. Onder risicovold medisch afval verstaan we lege flesjes van diergeneesmiddelen, naalden, castratiemesjes ... Bij controle door overheidsinstanties wordt wel eens gevraagd naar een attest van afvalverwerking. Dit krijg je enkel van een erkend ophaler. Om de kosten te drukken, organiseren Boerenbond, Inagro, POM, ABS en de provincie West-Vlaanderen een gezamenlijke inzameling van dit medische afval, samen met Vanheede. Ook in de week van 8 tot en met 11 december kan je weer op negen locaties in West-Vlaanderen je gevulde containers met medisch afval eenvoudig en goedkoop afgeven. De data en locaties vind je in de tabel hieronder. Inschrijven kan van 3 tot en met 30 november middernacht. Dit kan eenvoudig door de QR-code te scannen en het formulier in te vullen. ■

Ellen de Jong, sectorconsulent en Justin Vermeire, regioconsulent

Datum	Tijdstip	Adres
8 december	9.30 - 11.30 uur	Ieperseweg 87, Roeselare (bezoekersparking Inagro)
8 december	13.30 - 15.30 uur	Generaal Maczekplein, Tielt (Parking Pontweg, langs de Ringlaan)
9 december	9.30 - 11.30 uur	Ieperse Heerweg 5, Torhout (Parking kinderboerderij)
9 december	13 - 14 uur	Zomerloosstraat, Gistel (Parking Vrijtijdscentrum Zomerloos)
9 december	15 - 17 uur	Wellingsstraat 29a, Beernem (Parking sporthal Drogenbrood)
10 december	9.30 - 11.30 uur	Ieperse Steenweg 114, Veurne (Carpoolparking Bakkerijmuseum)
10 december	13.30 - 15.30 uur	Heernisse, Diksmuide (Parking thv brandweerpost Diksmuide)
11 december	9.30 - 10.30 uur	Ambassadeur Baertlaan, Kortrijk (Parking De Lange Munte)
11 december	12.30 - 15.30 uur	Ouderdomseweg 9, Poperinge (Parking bij Technische dienst)

Demo bodem en groenbedekkers in Heuvelland

STUDIEMIDDAG Op woensdagmiddag 5 november kom je in Kemmel (Wijtschatestraat 58, Heuvelland) met de voeten in het veld meer weten over groenbedekkers, spuittechniek en bodem. Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij en Inagro organiseren een praktijkgerichte demodag.

Hoe het echt werkt

Tijdens deze demonamiddag komen verschillende thema's aan bod die bijdragen aan een duurzamer bodembeheer. Zo wordt er aandacht besteed aan driftreductie en het voorkomen van puntvervuiling via spoelsystemen. Ook bodemkwaliteit krijgt een centrale plaats: op het veld wordt dit geïllustreerd aan de hand van een profielkuil, die helpt om de bodem beter te leren kennen en ermee aan de slag te gaan. Daarnaast worden de mogelijkheden van niet-kerende bodembewerking toegelicht. Welke machine is geschikt voor welk type gebruik? Je krijgt er praktische antwoorden op. Tot slot wordt het belang van groenbedekkers in combinatie met teeltrotatie in de praktijk getoond. Op een speciaal aangelegd demoveld zie je verschillende soorten groenbedekkers en hun effect. Kortom: een namiddag vol inzichten, praktijkvoorbeelden en inspiratie voor wie werk wil maken van duurzaam bodembeheer.

Inschrijven

Inschrijven is verplicht en kan via de website van Inagro of via deze QR-code. Deze demo komt ook in aanmerking voor de bijscholing fytolicensie. Vergeet zeker je identiteitskaart niet. ■

Ann-Sophie Decroos, regioconsulent
ann-sophie.decroos@boerenbond.be

Immobilien

OPENBARE VERPACHTING BIJ AANBESTEDING

Landbouwgronden te Elverdinge

KERKFABRIEK SINT PETRUS & PAULUS
Bollemersstraat 2 te 8906 Elverdinge

(artikel 24 van het Vlaamse Pachtdecreet)

door middel van inschrijving onder verzegelde omslag én ter post aangetekende brief.

Aanbestedende overheid: **KERKFABRIEK SINT PETRUS & PAULUS**, die woonstkeuze doet op het kantoor Mter Marc SNICK, gevestigd te Ieper, Frenchlaan 8

1/ De te verpachten gronden:

Percelen grond gelegen te Ieper, 11° afdeling/ Elverdinge sectie C nrs. C449f (1ha39a05ca), C449s (1ha82a35ca), C466a (3ha07a79ca), C470a (26a81ca) en C471a (13a59ca) of in totaal 6ha69a59ca.

2/ De voorwaarden:

2.1. De voorwaarden zijn op te vragen op het kantoor Mter. Marc SNICK, Frenchlaan 8 te Ieper door middel van een aangetekende brief en dit tegen uiterlijk maandag 1 december 2025. U gelieve zo mogelijk in uw aanvraag uw emailadres te vermelden.

Mter. Marc SNICK zal vervolgens per aangetekende brief of per mail en dit tegen uiterlijk 8 december 2025 de voorwaarden overmaken.

2.2. De in pacht te geven gronden zijn op heden vrij van gebruik. De pacht zal aldus ingaan op het ogenblik waarop de pacht wordt toegewezen.

3/ De procedure:

3.1. De kandidaten moeten hun schriftelijk bod doen tegen uiterlijk 22 december 2025 en dit door middel van een aangetekende brief in gesloten en verzegelde omslag gericht aan Mter. Marc SNICK, Frenchlaan 8 te Ieper.

De datum van aanbieding ter post zal doorslaggevend zijn. De laatste dag waarop het bod ter post kan worden ingediend zal aldus 22 december 2025 zijn.

3.2. De omslagen zullen op maandag 5 januari 2026 om 16u geopend worden op het kantoor van Mter. Marc SNICK, in de Frenchlaan 8 te Ieper.

3.3. De beslissing tot toewijzing zal door het bestuur worden genomen op uiterlijk 16 januari 2026. Deze beslissing zal zowel per mail als per aangetekende brief worden bekend gemaakt aan de best gerangschikte kandidaat. De andere kandidaten zullen per gewone brief of per mail in kennis gesteld worden van de beslissing.

SNICK, VANDAELE & LEROY, ADVOCATENKANTOOR
FRENCHLAAN 8 TE 8900 IEPEL
info@snickenvandaele.be / tel. 057/201648

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop
en te koop gevraagd:
T. 0475 555 834 ¹⁰³⁸

Serres

Olsthoorn greenhouse projects
serre-afbraak,
serrebouw en onderhoud.
T. 0032 495 186 352
www.olsthoorn.eu,
info@olsthoorn.eu ¹⁰⁴⁴

Te koop gevraagd

Te koop gevraagd:
gebruikte Lelyschudders, MF en
Fendt trekkers, alles aanbieden.
T. 0471 203 040 ¹⁰⁴⁹

Rollend materiaal

Gezocht:
verreiker - kniklader minikraan,
merk geen belang,
mag werk aan zijn
T. 0495 277 174 ¹⁰⁷²

tractoren

Gezocht:
Tractor klein - groot - smalspoor,
merk gn belang,
mag werk aan zijn
T. 0495 277 174 ¹⁰⁷³

Varkens

Gezocht: NER-Dv T. 0492 031 894 ¹⁰⁷⁶

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
oude vrachtwagens, tractoren,
grondverzetmachines,
electro groepen, bestel- en
personenwagens, 4x4, bussen enz.
T. 0475 731 859 ook WE ¹⁰⁷⁷

Bloemen-planten

KLIMAATKAMER wegens stopzetting
verticale teelt. Geklimatiseerde kamer
5,7 x 3,13 x 4m: koelen/verwarmen,
regeling RH, CO2 dosering.
Te bezichtigen in Antwerpen:
T. +32 496 578 015 ¹⁰⁷⁸

Zoekertje plaatsen?

Mail naar
info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 33

Heeft u
vastgoed te koop?
Adverteer bij ons!
Bel 016 28 63 33

DEWYSE
VARKENS & BEENSE FOKZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL
888
DANBRED
Your business. Our DNA.
BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 11 (Jo)
jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

Guibruker
AGRI
**WINDZEILEN
POORTEN
STALGORDIJNEN**
AVM STALINRICHTING
Louis Aernouts
info@avmstalinrichting.be
0477-55 69 51

Adverteer in dit vakblad met kwaliteitslabel en bereik uw juiste doelgroep.

- Dit label waarborgt:
- onafhankelijke redactie
 - objectieve informatie
 - duidelijk onderscheid reclame en redactie
 - vaste verschijningsdata
 - correcte, marktconforme tarieven
 - jaarlijkse CIM-controle

Met de waarborg van uitgeverfederaties UPP en VUKPP
Info: info@upp.be of info@vukpp.be

NOTARIËLE AANKONDIGING?
mail naar info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 33

AGRON
Farm Systems

- Led-verlichting TL/klok
- Windzeilen - opropoorten
- Ventilatoren
- Lichtnokken

Agron Farm Systems Hoogstraatsebaan 101 2960 Sint-Lenaarts
0472 29 84 09 www.agronfs.be info@agronfs.be

VERVANGERS MET KENNIS VAN ZAKEN

Slechts één telefoontje en we komen eraan.

Ontdek ons aanbod

WWW.WERKERS.BE

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur),
Tessa De Prins (woordvoerder),
Sandra Michiels (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Gennez (redactiecoördinator),
Gerrit Budts, Ivan De Clercq, Tom Dewancke en
Sanne Nuyts (journalist),
Christel Vanhoof (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin
(vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 64 15

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Loes Lysens, Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM.
Gemiddelde oplage per nummer 14.063 exemplaren.
Winnar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig.
Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar tijdschriften@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens van je consultant, het startuur van een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

200 woorden

© SHUTTERSTOCK.COM

Creatief met pompoen

Pompoenen ... Je hebt ze in allerlei vormen en kleuren.

Deze tijd van het jaar zie je ze overal in het straatbeeld verschijnen, decoratief in de plantenbak of uitgehold met een lichtje erin: een eerste lichtpunt nu het 's avonds al vroeger donker wordt. Samen met chrysanten vormen ze hét symbool van de herfst: hun warme kleur past perfect bij die van de vallende bladeren en mistige ochtenden. Toch zou het zonde zijn om ze enkel te gebruiken als decoratie. Zodra de temperaturen beginnen te zakken, komen ze bij ons wekelijks op tafel: pompoensoep met paprika, geroosterd in de oven of in een risotto: echte comfortfood. Maar pompoenen zijn nog veelzijdiger dan dat: ik vernam deze week dat ze ook geogst worden voor hun kleurstof voor de voedingsindustrie of cosmetica. Verder worden ze ook ingezet als sportobject in allerlei kampioenschappen, of het nu gaat om het Belgisch kampioenschap pompoenschieten (de kampioen haalde meer dan 500 meter met zo'n kanjer) of om het dikste exemplaar te kweken – dit jaar zou er eentje meer dan 1000 kilogram gewogen hebben. Pompoen is zo'n groente die je respect toont voor het seizoen. In al haar veelzijdigheid roept ze een gevoel van warmte en verbondenheid op. ■

Sandra Michiels

hoofdredacteur Boer&Tuinder
sandra.michiels@boerenbond.be

“De pompoen is het veelzijdige symbool van de herfst: iedereen wil ermee aan de slag.”

Krijg direct inzicht in uw energieverbruik!

Energieoplossingen van A tot Z

VRAAG UW ANALYSE AAN!

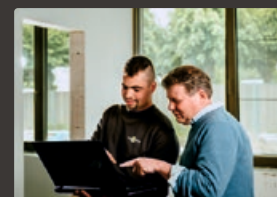
- ✓ Bij Linea Trovata weten we hoe u met oplossingen op maat minder investeert, slimmer aanstuurt en kosten verlaagt.

- ✓ Ledenvoordeel: **Gratis** gedetailleerde ontwerp- en rendabiliteitsstudie t.w.v. 850 euro.

Scan de QR-code en zet de eerste stap!

ENERGIE MANAGEMENT

SOLAR OPLOSSINGEN

BATTERIJ OPSLAG

BEZOEK ONZE VERNIEUWDE WEBSITE
www.lineatrovata.com

+32 9 336 53 64
info@lineatrovata.com

Peter en Els Vermeire-Gille runnen een innovatief varkensbedrijf

“Geen overnemer, maar ik blijf investeren in de toekomst”

Op de historische hoeve van de familie Vermeire in Stalhille waait al meer dan twee eeuwen dezelfde westenwind over de velden. De stenen van het erf dragen het jaartal 1776. Al vijf generaties lang wordt hier geboerd, gewerkt en gebouwd aan een toekomst op de vruchtbare poldergrond. Vandaag zetten Peter Vermeire en zijn vrouw Els Gille die traditie verder met evenveel liefde voor het vak en een innovatieve aanpak.

Sanne Nuyts

Het koppel maakt graag gebruik van technologie om hun dieren beter te begrijpen, hun werk arbeidsvriendelijker te maken en hun bedrijf toekomstgericht te houden. Automatische doseerders, sensoren, dataverzameling en kunstmatige intelligentie: Peter is er graag mee bezig.

Familiebedrijf met toekomstvisie

In 2000 namen Peter en Els de boerderij over van Peters ouders. Intussen draaien ze al 25 jaar vol passie, met 600 zeugen, bijna 1000 vleesvarkens en 40 ha akkerbouw met aardappelen, granen, vlas en graszaad. “Onze focus ligt op de zeugenhouderij”, vertelt Peter. “We doen al tien jaar intensieve proeven rond voeding, gewicht, water- en melkopname, in samenwerking met Provimi. We meten, wegen en volgen alles op. Dat vraagt extra werk, maar het geeft ons controle en inzicht.”

Els combineert het werk op het bedrijf met een deeltijdse job als verpleegster. “Dat brengt zuurstof in het bedrijf”, glimlacht Peter. “Ze kan haar hoofd leegmaken en heeft zo contact met mensen in een andere omgeving. Die afwisseling maakt ons sterker als team.”

Het koppel werkt samen met twee vaste medewerkers en ontvangt regelmatig stagiairs. “Ik vind het geweldig om jonge mensen iets bij te brengen”, zegt Peter, “maar ik leer ook graag van hen. Ik heb graag dat ze kritische vragen stellen.”

Data als kompas voor beter boeren

Wie Peter bezig hoort, merkt al snel zijn fascinatie voor cijfers en technologie. “Ik heb een afwijking voor dataverzameling”, lacht hij. “Ik zeg tegen stagiairs altijd: geloof niet zomaar wat ik zeg, zoek de cijfers. Alleen dan kan je objectief oordelen en verbeteren.”

Sinds kort beschikt het bedrijf over een automatische doseerder die per zeug de

voeropname bijhoudt. “Die technologie geeft alarmen bij afwijkend eetgedrag. Zo kunnen we sneller ingrijpen en gezondheidsproblemen voorkomen. Dat scheelt enorm in efficiëntie en dierenwelzijn.”

Peter gelooft sterk dat digitalisering het verschil kan maken. “Ik heb al zes jaar een camerasysteem hangen dat onze dieren telt. We tellen dat niet eens meer na, zo betrouwbaar is het. Sensoren op dierniveau is de volgende stap. Die zullen arbeid verlichten, gedrag monitoren en ons sneller waarschuwen bij problemen. Zo verbeteren we tegelijk de productie én de gezondheid.”

“Ik heb een afwijking voor dataverzameling.”

Samen sterker via kennisdeling

Naast het werk op zijn eigen bedrijf zet Peter zich ook in als bestuurder bij de European Pig Producers (EPP), een internationaal netwerk voor varkenshouders. “EPP brengt boeren uit heel Europa samen om kennis te delen”, legt hij uit. “Er is een mooi evenwicht tussen professionaliteit en vriendschap. Je leert van elkaars valkuilen en successen.”

EPP organiseert veel interessante activiteiten doorheen het jaar. In 2027 vindt het EPP-congres plaats in Oostende. Het is een evenement waar Peter duidelijk naar uitkijkt. “Iedereen die gepassioneerd is en internationaal wil netwerken, is welkom in onze organisatie. Wat mij het meest aanspreekt, is het positieve karakter van de organisatie. We praten over grenzen heen, over oplossingen, veel minder over problemen.” In België mist hij soms de mentaliteit om kennis en ervaringen te delen.

“We zouden onze krachten meer moeten bundelen om marktkracht te creëren. We werken te veel op onszelf. Als we als ondernemers meer samenwerken, staan we sterker.”

Balans tussen werk en gezin

Peter en Els runnen hun bedrijf met hart en ziel, maar vinden zeker ook tijd voor elkaar. Ze fietsen, reizen en trekken er graag opuit met vrienden of collega-ondernemers van Unizo. “Peter kan niet stilzitten”, lacht Els. “Voor de tv zal je hem niet vinden. Ook in zijn vrije tijd is hij bezig met van alles en nog wat. Maar daar kunnen we elkaar goed in vinden. Tijdens vakanties kunnen Peter en Els rekenen op hun medewerkers en hun zonen die tijdelijk mee toezicht houden. “We werken in een vierwekensysteem, zodat we telkens een rustigere week hebben om eropuit te trekken”, zegt Peter. “Dat houdt het haalbaar.”

Hun drie zonen kozen elk een ander pad en zullen het bedrijf niet overnemen. Toch blijft Peter hoopvol. “Ik steek mijn hart in dit bedrijf. Natuurlijk wil ik dat het blijft bestaan. Misschien komt er ooit iemand aankloppen met dezelfde passie die de fakkel wil overnemen. Daar sta ik zeker voor open.”

Altijd vooruit, nooit uitbollen

Peter is 56, maar van uitbollen is geen sprake. “Sommige collega's tellen af naar hun pensioen, maar ik niet. Ik wil dat alles hier up-to-date blijft, dat de basis goed zit voor de volgende generatie. Wie dat ook moge zijn. We blijven investeren in technologie, energie en welzijn.” Het bedrijf haalt al 43% van zijn energie uit eigen productie en is met de plaatsing van batterijen op weg naar 66%. “Ik wil die energie intern zo slim mogelijk gebruiken. Dat maakt ons bedrijf steeds duurzamer én efficiënter.”

Ondanks de uitdagingen van de sector blijft Peter positief. “De Vlaamse varkenshouderij heeft moeilijke jaren gekend, maar er komt terug dynamiek. Nieuwe technologie, betere gezondheidssystemen en meer samenwerkingen geven hoop. Ik geloof dat de toekomst van de sector nog veel moois brengt.” ■

De boer, hij ploegde voort

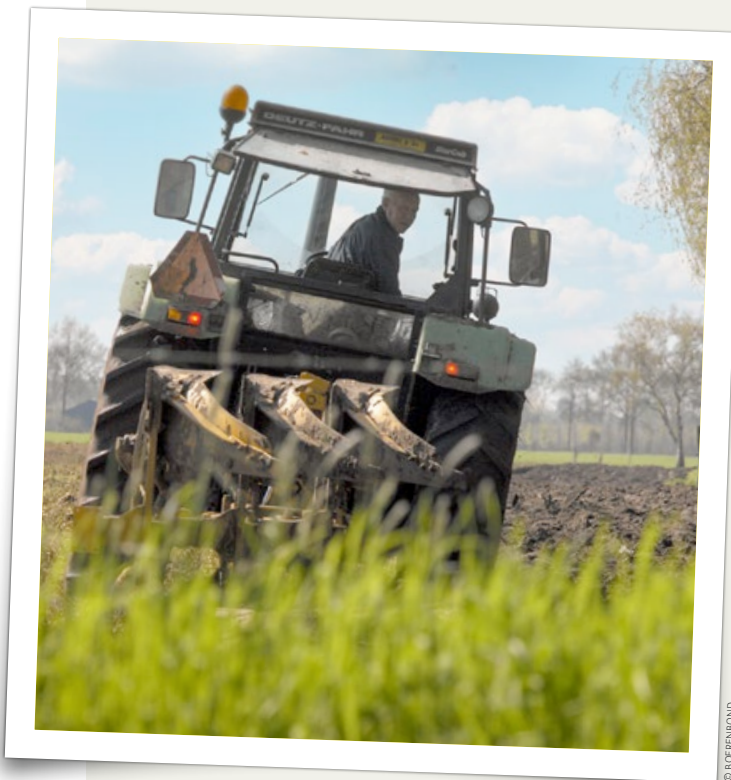
In de 28 jaar dat ik op deze aardbol leef heb ik misschien nog niet de helft gezien van wat ik allemaal zal meemaken en ontdekken. Maar toch heb ik al mogen beseffen dat het leven in golven gaat. Golven die rustig kabbelen of golven die wild op en neer slaan. Telkens met zijn hoogte- een laagtepunten. Je hebt dan zo van die momenten waarop alles meezit. De prijzen zijn dan goed, iedereen vindt plezier in zijn werk en daarbovenop lijkt de maatschappij ons te waarderen. Deze momenten zouden we willen koesteren. Ze zouden voor eeuwig mogen blijven. Maar jammer genoeg zijn er ook momenten waarop alles tegenzit. Je hebt discussies met de mensen rondom je, die ene machine begeeft het of je lading groenten wordt om de

een of andere reden afgekeurd. En als je ook nog de sociale media bekijkt, heeft de boer het weer gedaan ...

Soms heb je het gevoel dat als het goed gaat, het nooit mag blijven goed blijven gaan. Maar daarnaast, als het slecht gaat hebben we ook het geluk dat het nooit slecht blijft gaan. Het lijkt wel cynisch maar misschien is het niet slecht om eens slechte(re) momenten te hebben. Dan is het besef groter en genieten we ook meer van de goede momenten. Maar op het moment zelf zijn we hier natuurlijk vet mee ...

Ik bekijk het soms als een boer die zijn akker ploegt. Recht door de akker, proberend om zo goed en zo mooi mogelijk zijn grond te ploegen. Hij moet rekening houden met de bodem. Hij moet zijn ploeg goed afstellen. En door het goede onderhoud van zijn scharen snijdt zijn ploeg als een mes in de boter. Er kunnen zich ook obstakels voordoen. Als de boer ze snel genoeg gezien heeft, kan hij ze nog ontwijken. Als hij te laat is rijdt hij misschien zijn scharen kapot op een stuk beton in de grond. Hij moet proberen om zo goed mogelijk zijn voor te volgen. Net als bij coureurs is het een spel van gas geven en de juiste *vitesse* te kiezen. Een ingewikkeld samenspel tussen diepteregeling en trekkrachtregeling. Maar aanschouw het zicht door het raam. Wat een prachtige rechte voor heb ik hier geploegd! Kijk naar al die vogels die komen smullen van de regenwormen die ik boven ploeg. Je zou als boer soms wel willen hopen dat je het leven dat zich buiten de grenzen van je akker afspeelt mag vergeten. Enkel jij, je tractor, je ploeg en je akker. Voor de rest: niets ...

Er komt soms zeer veel op de kop van de boer, het is niet altijd gemakkelijk. De landbouw is een stiel die je inneemt maar soms ook uitspuwt. Het belangrijkste is zoals de boer op de trekker. Eens je op het einde komt van je voor, je je tractor en je ploeg draait en gewoon weer met een nieuwe voor begint. Want alleen dan kan een prachtig sterk gewas op je akker groeien waar je in het seizoen weer trots van kan genieten!

De boer moet proberen om zo goed mogelijk zijn voor te volgen tijdens het ploegen.

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouw- en milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zittagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht 4 nov	dinsdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver 12 nov	2e en 4e woensdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel 6 nov	donderdag (9.30-12.00)	0477 34 17 77	Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen 3 nov	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven 4 nov	dinsdag (9.00-12.00)	0473 88 21 05	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel 12 nov	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter 6 nov	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort 13 nov	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	SBB, Staatsbaan 106

Limburg

na afspraak	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk 25 nov	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden 5 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree 13 nov	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren 13 nov	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst 4 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde 5 nov	tweewekelijks op woensdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem 6 nov	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem 4 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi 6 nov	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem 6 nov	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren 12 nov	2e en 4e woensdag (13.00-16.00)	0477 34 17 77	SBB, Gentseweg 188

West-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide 3 nov	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare 4 nov	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne 5 nov	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem 4 nov	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 6A
Gistel 25 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Vrijtijdscentrum Zomerloos, Sportstraat 1
Ieper 25 nov	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem 12 nov	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt 13 nov	tweewekelijks op donderdag (8.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur is gratis

**BOEREN
BOND**
adviseert

© Shutterstock

Demo- en inspiratiedag

Praktische alternatieven voor kunstmest

Woensdag 19 november
13.00 - 16.00 uur
Meerskant 114, Zele

Kunstmest is duur en staat onder druk. Maar hoe kun je toch je teelt voeden en tegelijk je bodem versterken? Op het bedrijf van Karel D'hooghe in Zele maak je kennis met enkele alternatieven, zoals humuszuren en ureummeststoffen. Tijdens deze dag krijg je de kans om rechtstreeks van internationale experts te horen welke alternatieven er voor kunstmest mogelijk zijn.

12.00 - 13.00 uur

Ontvangst en lunch

13.00 - 14.30 uur

Welkomstwoord en drie presentaties gevolgd door een vragenronde

- ▶ Stikstofinput halveren zonder opbrengstverlies (*Nigel Howells, VK*)
- ▶ Humusafgeleiden voor bodemgezondheid (*Susan Wilson, IER*)
- ▶ Humusstoffen en hun impact op bodem en kunstmestbesparing (*Humintech, DE*)

14.30 - 16.00 uur

Bedrijfsrondgang met toelichting over het gebruik en de effecten van alternatieven voor kunstmest

De demoday is gratis maar inschrijven is verplicht via de QR-code

**BOEREN
BOND**
innoveert